25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6788 — 5 ՄԱՅԻՍ 1908 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 17 ՐԷՊԻ-ԻԼ-ԱԽԻՐ 1326 — 18 Mai 1908 — 25me année — № 6788

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՑԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻՈ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Գ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրս.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԴԱՍԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 100 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ՓՈՂԱՏԱՐԻ ԵԱՒԷՐԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

ԱՐԵՒԵԼՔ

10 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur - Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

ԳՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ակադեմիական Պ. Լիւսովիք Հալէվիի մահը. — Իր կեանքը. — Հալէվի-Մէյիհաք ընկերակցութիւնը — Իր գլխաւոր գործերը. — Իր հիւանդութիւնը։

Արեւելիէ ծանոյց արդէն մահը ծանօթ թատերագիր ու վիպասան Պ. Լիւսովիք Հալէվիի և կենսագրական ծանօթութիւններ տուաւ իր մասին (Արեւելիէ, ապրիլ 29). բայց ֆրանսական արդի գրականութեան մէջ իր ունեցած դերը այնքան կարեւոր է, որ կ'արժէ աւելի ընդարձակ կերպով խօսիլ իր կեանքին ու գրական գործունէութեան վրայ։ Լիւսովիք Հալէվի ծնաւ 1834ին Բարիզի մէջ, և իր ուսումը առաւ Լուի-լը-Կրան լիկէանին մէջ, որտ ընթացքը ուսարեալ յետոյ պաշտօնակալ եղաւ հեղինեակ արտաքին գործերու նախարարութեան, գաղթականներու նախարարութեան և օրէնդիր մարմինին։ Իրեն նման գրելու սկսելէ առաջ վարչական պաշտօններ վարած են ուրիշ շատ մը գրագէտներ ալ, ինչպէս Ֆառնսուա Թորէ, Ժորժ Դուբոշէլին, Արման Սիլվեսթր, եւայլն։ Այս թէ ի՞նչ կ'ըսէ Հալէվի իր պաշտօնավարութեան մասին. «Վարչական ապարդիւնին մեծ յարմարութիւն ունէի, քանի որ երեսուն տարեկանէս թողուցի զայն, արդէն իսկ Պասուլ Լէգլէնի ապարութիւնը շնած»։ Այն հազուագիւտ պարագաներու մէջէն զոր պետական ծառայութիւնը կը ձգէր իրեն, Լիւսովիք Հալէվի կը զբաղէր գրականութիւնով և գրած էր քանի մը թատերախաղեր որոնք քիչ շատ համբաւ մը վաստակեցուցած էին իրեն։ Այդ միջոցներուն Մէյլհագի հետ հանդիպում մը մեծ փոփոխութիւն մը առաջ բերաւ իր կեանքին մէջ, և պատահաւ եղաւ որ բոլորովին ինքզինքը տայ այն ճիւղին, որուն հետեւելու կոչուած էր...։ 1860ին էր Վարիէթէի թատրոնին նոր տնօրէնն Մ. Գոնիէթ, որ Հալէվիի առաջին գործերը ներկայացուցած էր, կը խնդրէ իրմէ որ թատերագիր Լաֆէրի Թիպուադի հետ ընկերովի վաւերական մը պատրաստէ։ Հալէվի կը հաւանի, բայց իր նոր աշխատակիցին հետ առաջին տարակուսութեանէ մը վերջ, չի յաջողիր երկրորդ անգամ տեսնել զայն։ Ասոր վրայ՝ Վարիէթէի տնօրէնը կը յանձնարարէ իրեն որ կամ առանձին գրէ կամ ուրիշ ընկեր մը գտնէ։ Հալէվի հաղթ. դուրս եկած՝ թատրոնի դուռին առջեւ կը նշմարէ նոտարի երիտասարդ գրագիր մը՝ Հանրի Մէյլհագ, որ արդէն դպրոցական գրասեղաններէն կը ճանչնար։ Ցանկացած գաղափարը կ'ունենայ Մէյլհագի աշխատակցութիւնը խնդրելու. Մէյլհագ՝ որ նմանօրինակ առիթի մը կը սպասէր գրականութեան տալու համար ինքզինքը, սիրով կը հաւանի։ Հալէվիի և Մէյլհագի ճաշակներն ու բնաւորութիւնները այնքան լաւ կը յարմարին իրարու, երկու ընկերները այնքան համերաշխ կերպով կը գործակցին, որ իրենց այս առաջին փորձէն իսկ քաղաքերուած՝ կ'որոշեն անկէ վերջ միւս ընկերովի վաստակը Հալէվի տալ կը թողու իր պաշտօնը և բոլորովին կը նուիրուի գրական ասպարէզին։ Իր և Մէյլհագի աշխատակցութիւնը կը տեւէ 20 տարի շարունակ։ Այս քսան տարիներու մէջ միասին կ'արտադրեն քառասուն հատ չափ թատերախաղ, որոնց մէջ կան գլխաւորաբար օպերէթներ և վոտվիլ-առամներ։ Իրենց օպերէթներուն մէջ, որոնք ամէնէն աւելի համբաւ ու դրամ չահեցուցած են իրենց, բեմադրանքի (mise en scène) և արտայայտութեան այնքան հաղուագիւտ ձիրքեր ցոյց տուած, յուզիչ և հմտիկաւ այնքան հզօր կատաղութիւն մը յայտնած են, որ կատարեալ ազգային կը մնան այդ տեսակի մէջ։ Այս օպերէթներուն գլխաւորներն են՝ Լէ Գրիկան (1869), Դարմեն (1875), Օրֆեո օ զ'Անֆեր (1861), Լա Բեռիքօ (1868), Լա Պել Էլեն (1864), եւն.։ Ասոնց երաժշտական մասերը գրած են Օֆենպաքի, Պիզէի և Լէրգոզի պէս աշխարհահռչակ երգահաններ։ Հալէվի-Մէյլհագի օպերէթներէն մէկ քանիները ներկայացուած են նաեւ Վարդուերների խումբին կողմէ եօթանասունական թուականներուն։ Բացի այս օպերէթներէն գրած են բազմաթիւ կատակերգութիւններ, վոտվիլներ և առամներ, ամէնքն ալ Բարիզեան կեանքէ։ Երգիծանքը, յոռի բարքերու ձաղկումն ու զուարթութիւնը մեծ տեղ մը բռնած են այս վերջին տեսակ խաղերուն մէջ, որոնցմէ են Ֆռու-Ֆռու, Մատամ է Մօսախօ Քարտինալ, Լը Ռեվէյիոն, Լը Շարօ ա Թօրօ, Ռոզ է Ռոզէր եւն.։ Հալէվի-Մէյլհագ ընկերակցութիւնը լուծուեցաւ 1881ին, և երկուքն ալ սկսան առանձին գրել։ Հալէվի այլ ևս չմնացեր թատերական տեսք և վէպեր միայն գրեց, ինչպէս են Լ'Ապէ Դօճսքանքեն (1882), իր գրական գլուխ-գործոցը, որ հայերէնի թարգմանուեցաւ 1885ին Օր. Եփիմէ Պ. Օտանի կողմէ, Լա Ֆամիլ Քարտինալ (1883), Գիլիպեր, Բրիքիք Քարտինալ։ Իր այս վէպերուն ամէնքն ալ գեղարիւն են, բարոյալից և սիրուն։ Ասոնց մէջ է որ ամէնէն աւելի ցայտուն կերպով կ'երեւայ իր ինքնութիւնը՝ մաքուր, անկեղծ ու բարի սիրտ մը, ուրիշ ոչ ու գութ միայն կը ծորի։ Լիւսովիք Հալէվի Ֆրանսական Ակադեմիային անդամ ընտրուեցաւ 1884ին իբր յաջորդ Օգիէնի ա'Օռանվիլ կոմսին. սառցաւ նաեւ Պասուլ Լէգէոնի ասպետութեան տասիան։ Հալէվի Մէյլհագէ բաժնուելէն վերջն ալ քառասուն տարի մը պահեց անկէ, ու միշտ սիրեց զայն, ինչ որ կը տեսնուի սա խօսքերուն մէջ, զոր կ'ուղղէր անցեալ տարի Բարիզեան մեծ հանդէսի մը մէկ խմբագրին. «Մարտ չեղի ընկեր մը էր (Մէյլհագ), որ զուարթութիւն կը սփռէր մեր աշխատակցութեան մէջ, միշտ անխնայ, երբեք չվնասող, ամէն ժամանակ ժպիտ մը, որպիսի խօսք մը ունենալով իր շրթունքներուն վրայ...»։ Կարելի չէ բացատրել այն հրճուանքը, զոր զգաց, երբ իրմէ քիչ վերջ, Մէյլհագ ևս կ'ընդունուէր անմահներու դասը։ Մէյլհագի մահը (1897) դառն կորուստ մը եղաւ Հալէվիի համար, և անկէ վերջ գրեթէ բոլորովին քաշուեցաւ գրական կեանքէ։ Ա՛լ ոչի մարդը չէր։ իր զուարթութիւնն ու ժպտուն բնաւորութիւնը, որոնք այնչափ դափիներ շանեցուցած էին, խոյս տուած էին իրմէ։ Իր երեսին ջինջ հանդարտ կենդանի գերեզմանն էր դարձած։ Հոգին ակարութիւնը ողողած էր նուաստարմին վրայ և քանի մը տարի ի վեր հիւանդկան վիճակ մը ունէր։ Անցեալ ձմեռուան սկիզբէն ի վեր իր ունեցած frofiիf ցնցղատային պատճառով անկողնի կը ծառայէր։ Ապրիլի վերջերը քիչ մը կաղդուրուած զգաց ինքզինքը և գարնանային գեղեցիկ օդերն խրատելով դուրս ելաւ։ Երկու ժամ վերջ դողալով իր տունը վերադարձաւ, և անկողնի մտաւ իսկոյն։ Բժշկական խնամքներ անօգուտ եղան և Լիւսովիք Հալէվի իր հոգին աւանդեց անցեալ ուրբաթ, 9 Մայիս (Ն. Տ.)։ Թաղմարկութիւնը մեծ չուքով կատարուեցաւ 11 Մայիս, կիրակի օր։ Լիւսովիք Հալէվիի մահով Ակադեմիայի թափուր աթոռներուն թիւը եօթանասունի կը բարձրանայ, որոնցմէ առաջինը Իմիլ Կէպառի մահով առաջ եկած էր։

Հ. ԼՈՒՍԱԳՐՔԻ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԳԵՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱԽԱՅԻՆ ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Ե.

Մովզերեայ քաղաքներու հաղորդակցութեան միակ միջոցը նաւերն են, որոնց երթեւեկութեամբ կը դիւրանան առեւտրական յարաբերութիւնները, թղթատարութիւնը և ապրանաց փոխադրութիւնները։ Նաւերու չինութեան յատկացեալ գործարանները, ծովեզերեայ քաղաքներու եղերքներէն զատ, երբեմն մեծ գետերու վրայ շինուած քաղաքներու գետեզերքներն ալ կրնան հատատուրի, ինչպէս է Գալատա-Բէյօ Դանուբի վրայ, որոնք թէեւ առեւտրական մեծ նաւերու շինութեան չբաւեն իսկ, գոնէ ճամբորդի փոխադրութեան յատուկ փոքր նաւերու եւ շքանաւերու շինութեան կը պատշաճին և օ'ր տեսակն ալ ըլլան, կը կոչուին նաւագործարան կամ նաւարան (chantier naval)։ Այս գործին ալ յատուկ ճարտարապետութիւնը և ճարտարագիտութիւնը իրարու հետ առնչութիւն ունին. առաջինը՝ եթէ նաւաշինութեան հիմն մինչեւ վերի և մէջի մասերուն ու բաժանմունքներուն կառուցման և ազատման արուեստին առնչորդն է, երկրորդը՝ նաւու մը ստորոգութեան, մեքենաներու ոյժին, զանգուածին ծանրութեան և արագութեան գիտական համամատութիւններուն հաշուապէն է. իսկ գծագրական մասը իրենց հեղինակութենէն կախում ունի։ Թէեւ ամէն ազգ կամ նոյն ազգի ամէն մէկ նաւարան, մէկ մէկ նաւաշինութեան թիփեր ունին, սակայն օր օրի յայտնի է թէ փոփոխութիւններ կը մտցուին անոնց մէջ, աւելի կատարելագործութեան համար, բայց ի՛նչ փոփոխութիւններ ալ ներմուծուին, նաւու մը գծագրական հիմնական մասերը նոյնն են իր սկզբնական վիճակին մէջ։ Ուրեմն մեր խօսելիքն ալ պիտի բովանդակուի ա՛յն մասերուն և դիծերուն վրայ, որոնք սովորաբար և անփոփոխ կերպով գործածութեան մէջ են առհասարակ, առանց յիշեալ մասերուն մէկ քանին յատուկ տեսակներու մասնամասութեան մէջ մանելու։ Նաւու մը յատակագիծին բացատրութեան սկսելէ առաջ պէտք է գաղափար մը ունենանք նաւարանի մը ա՛յն մասերուն նկատմամբ, որոնց մէջէն կը նորոգուին և կը շինուին անոնք։

Աւազան (bassin). — Երբ նաւանանգիստ մը մաքրութեան և սեղատուութեան ենթակայ չէ, ուստի՝ նաւերը կրնան ուղղակի ծովուն հաւասարութեամբ պարապուիլ և կը կոչուին բաց աւազան (darse). իսկ մաքրութեան ենթակայ եղող նաւանանգիստներու մէջ, անթափանց դուռներով զոցուած ծիւն աւազաններ կը շինուին, որոնք ջուրին վրայ յատակով կը կազմուին ծովեղերքին հաւասարութեամբ հաստատուած. ասոնց երկու կողմերը կը կանգնեն պատեր և ասոնց թանձրութիւնը կը բաժնեն ստորեւնեղ գետնի մասերու։ Ասոնց մէջ ներս կը մտնեն ամէն տեսակ նաւեր, ինչպէս՝ գոլեանաւեր, գոլեանաւեր, գոլեանաւեր, գոլեանաւեր, գոլեանաւեր։ Ասոնց մէջ ներս մտնելու համար՝ դարձեալ դարձեալ դարձեալ դարձեալ դարձեալ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմէն Թանի ուղղուած Թղթակցութիւն մը կ'ըսէ.— «Երկուշաբթի օրը Ի. տալիոյ Երեսփ. Ժողովին նիստին մէջ լուր եւաւ թէ Վենետիկցի աղնուական Բիէրօ Ֆասքարի կոմսը առջի օրը Թրիէստէն վատաւեր է աւստրիական իշխանութեանց կողմէ։ Այս լուրը, վերջին չարթուն կատարուած պաշտօնական օրբալիր խօսքերու փոխանակութենէն եւքը, խիստ բուռն տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ։ Առնուած տեղեկութեանց նայելով Ֆասքարի կոմսը, որ Վենետիկի հին դուքսերուն ընտանիքէն է, Թրիէստէի մէջ ներկայ գտնուած էր գումարումի մը, որուն կը մասնակցէին Թրէնտինէն, Իսդրիայէն եւ Վենետիկէն ներկայացուցիչներ։ Ֆասքարի կոմսը, նաւարշաւի մեծ սիրահար մը, այդ խնդրոյն վրայ պիտի խօսէր նոյն գումարումին մէջ։ Աւստրիոյ մէջ, սակայն, կը յիշէին թէ Ֆասքարի կոմսը, Վենետիկի նաւային Ընկերակցութեան եռանդուն նախաձեռնարկներէն մէկը, մարմին մը որ աւստրիական նաւատորմին դէմ ուղղուած է, վերջերս Անսնունցիոյի հացկերոյթին առթիւ, Վենետիկի մէջ, հրատապ ճառ մը արտասանած էր։ Ուստի աւստրիական իշխանութիւնները, հաւանական նկատելով որ Թրիէստցիները, Ֆասքարի կոմսին ներկայութենէն օգտուելով, կարելի է Աւստրիոյ անպատշաճ արտայայտութիւններ ընեն, խորհուրդ տուեր է Ֆասքարի կոմսին եռանդամ Թրիէստէն, դիմելով որ հակառակ պարագային պիտի հարկադրուին վատաման հրամանագիր հանել անոր դէմ։ Ֆասքարի կոմսը, միջադէպի և խնդրի պատճառ չտալու համար, հաւաներ է ինքնաշարժ կառքով Բարիզի իր կալուածները օդնելու։ Ի, եւ յետոյ Վենետիկ վերադարձեր է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վերին Բէօնկպուրկի դղեակին բացման հանդէսին առթիւ, որ չորեքշաբթի օրը տեղի ունեցաւ, Վիլհէլմ կայսրը երկար ճառ մը արտասանեց, շնորհաւորելով անցեալին այդ գեղեցիկ վերականգնումին սատարողները։ Կայսրը, յիշելով այդ դղեակին բացումը, յայտարարեց.

«Հիմա որ այս դղեակը գերման կայսեր սեպհականութիւնը եղած է վերջապէս Աստուծոյ օգնութեամբը, միշտ այնպէս պիտի մնայ և զայն ապացուցանելու համար կ'ուզեմ որ իմ զինանշանս երեւան մեծ մուտքին վրայ կառուցուս եւ զինանշանին քով։ Իցէ թէ այս բարձր լերան վրայ վեհորէն ծածանող արծիւը օր մը իր թեւերը տարածէ խաղաղ երկրի մը և երջանիկ ժողովուրդի մը վրայ։ Այդ զգացումներով է որ այս դղեակին կը տիրանամ և կը հրաւիրեմ հրամանատարը, զոր անուանեցի, անոր դուռը բանալ այս բանալիով։»

Կայսրը, վերոգրեալ խօսքերը ըսելով, Բէօնկպուրկի դղեակին բանալին յանձնեց Գ. Զօրն ֆոն Գուլաքի, որ դղեակին կառավարիչ և Վիլհէլմ կայսեր սենեկապետ կարգուած է։

—Գերմանիոյ ներքին գործոց պաշտօնատարին մէկ կազմուած քանի յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունի քննութիւններ կատարել պանքաներու և գերման կայսրութեան Պանքային սակեդրամի պատքատ քանակութիւնը աւելցնելու մասին, հեռագիրէ կը ստանայ մեծ ուղղութիւններու կարծիքները։ Գերման կայսրութեան պանքային (Ռայխսպանք) երկու անօրէններուն պաշտօն յանձնուեցաւ՝ երթալ ուսումնասիրել զանազան երկիրներու պանքաներուն գործառնութիւնները։ Ստանք արդէն Գիւրէլ, Վիեննա եւ Ամստրատամ գացած են և մօտերս Բարիզ ալ պիտի այցելեն։

—Լրագրական գործակալութիւն մը, իբրեւ սոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութիւն մը, կը ծանուցանէ թէ Թանճէրի անգլիական դեսպան Սըր Կէորլա Լօսթէր Գրէյնի անգլիական դեսպան պիտի կարգուի փոխանակ Սըր Ֆրանք Լէյսելի, որ յառաջիկայ աշնան հանգստեան պիտի կոչուի։ Թանի Թղթակիցը, սակայն, Գրէյնէն հեռուները կը հեռագրէ այդ առթիւ.—«Իմացածիս նայելով, այդ խնդիրը պիտի որոշուի Բուսիսի նաւարշաւներէն եւաքը, որոնց ներկայ պիտի գտնուի Վիլհէլմ կայսրը։ Այսու հանդերձ հաւանական կը նկատուի որ ուելի Բեդեցպարէրի անգլիական դեսպան Սըր Արթուր Նիքոլսընի յանձնուի Պերլինի դեսպանութեան պաշտօնը։

—Պերլինի ռուս դեսպան Օսդէն Սաքէն կոմսը իր պաշտօնատեղին դարձաւ։ Կոմսը բնաւ մտադիր չէ հանգստեան կոչուելու։ Այդ մասին երեւան ելած զրոյցները դէթ շատ կանխահաս են։

— Վիլհէլմ կայսրը մօտերս Պայէրեան կղզիները պիտի այցելէ։ Այդ պատճառով գերման ընդհանուր հիւպատոսը պատրաստութիւններ կը տեսնէ կատարուելիք ընդունելութեանց համար։ Կ'ըսուի թէ այդ այցելութիւնը պիտի զուգադիպի Սպանիոյ թագաւորին ծովային մէկ պատոյին, որով երկու վեհապետները իրարու պիտի հանդիպին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Ֆրանսացի երեսփոխան Լէմբռ. ազգանունով Հռոմ կը գտնուի։ Պապին և Վատիկանի արտաքին գործոց քարտուղար Մէրրի տէլ Վալ կարթինալին մօտ պատգամաւորելու՝ Ֆրանսայի մէջ եկեղեցական փոխադարձ օգնութեան մարմիններու հաստատման խնդիրը։ Սակայն, Լէմբռ. արքային ճարտարախօսութեանը հակառակ, Վատիկան տրամադիր չերեւար փոխելու իր անհոգ ընթացքը։ Վերոգրեալ մարմինները Վատիկանի կողմէ կը նկատուին կրօնական ընկերութեանց հետ շատ նմանութիւն ունեցող հաստատութիւններ. ուրեմն հոգեւոր ոլորտի մէջ ազատ գործունէութեան համար անոնց համար սոսկալով «երթ յեռս իմ ստատանայ» կը գոչեն Վատիկանի կղերականներէն անհաշտները։

ՀՈԼԱՆԴԱ ԵՒ ՊԵԼՃԻՔԱ

Հոլանդայի ու Պելճիքայի միջեւ գէթ տնտեսական կռուանին վրայ մերձեցում մը առաջ բերելու նպատակով ջանքեր կ'ըլլան։ Անցեալ կիրակի Գրիւսէլի Ակադեմիի սրահին մէջ գումարում մը տեղի ունեցաւ, ուր խօսուեցաւ առեւտրական համաձայնութեան մը առաւելութեանց վրայ թէ՛ Հոլանդայի և թէ Պելճիքայի համար։ Մէկ քանի առեւտրականներ պէտք ցոյց տուին Հոլանդայի հաւանութեանը՝ Պելճիքի պայմանագրութեան՝ գրական գործերու պաշտպանութեան տեսակէտով։ Երկու երկիրներուն համար երկաթուղիի սակացոյցերուն միացումը ջատագովուեցաւ՝ իբրեւ ամէնէն գործնական միջոցը առեւտրական յարաբերութեանց զարգացման։ Այն օրէն ի վեր որ հասկցուած է թէ քաղաքական համաձայնութիւնը մեծ դժուարութեանց պիտի հանդիպի, կ'երեւայ թէ պելճիական շրջանակներուն մէջ այնքան չեն շահագրգռուիր հոլանդական միութեան մերձեցման այդ գաղափարով, ինչ որ այնքան նպատաւոր ընդունելութիւն մը գտաւ սկիզբներ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մ. Նահանգաց Մերակալը ընդունեց Թղթատարական ելմացոյցին մէջ նախատեսուած նպաստները առեւտրական նաւատորմին համար։ Այդ նպաստներուն գումարը մէկ միլիոն տոլար է և պիտի յատկանայ ամերիկեան նաւային երթեւեկութեանց՝ Փիլիպպինց, Ճապոնի, Զինու և Աւստրալիոյ հետ։

— Լաբրդի ագարակին փլատակներուն մէջ գտնուած մէկ քանի ոսկեղօծ ակռաներ կարծեցնել կուտան ասորիանութեան թէ առանց գլուխի կնոջ դիակ ոճրագործ կընիսին է։

ԷՕՅԼԷՆՊՈՒՐԿԻ ԻՇԽԱՆԸ

Վերջաբնիչ առեանը բացարձակապէս մերժեց Էօյլէնպուրկի իշխանին փատաբանին աղերսագիրը, որով կը խնդրէր իր փոխանորդելը ուժամաբար ազատ արձակել երաշխաւորութեամբ։ Այդ վճիռը անվերաքննելի է։

— Էօյլէնպուրկի իշխանը ձերբակալուելէն ի վեր ստիկանութիւնը ամէն օր նամակներ կը ստանայ զանազան անձերէ որոնք կ'ուզեն իբրեւ վկայ լսուիլ, գործին ուղղակի կամ անուղղակի մասնակցութիւն ունեցած ըլլալուն համար։ Ոբովհետեւ բոլոր այդ վկաներուն դատարան հրաւիրուիլը անսահման կերպով պիտի երկարէ քննութիւնները, որշուեցաւ զատ զատ հարցափորձի ենթարկել զանոնք և դատավարութեան առեն միայն անոնք հրաւիրել որոնց յայտարարութիւնները կրնան խնդիրը լուսաբանել։ Այսու հանդերձ քննութիւնը շատ երկար պիտի տեւէ։ Ամբաստանութեան առարկաներէն շատերը հեռաւոր Թուականներու կը վերաբերին, որով ամէն մէկ վկայութեան համար հարկ պիտի ըլլայ քննութիւն կատարել։ Ինչ որ պիտի դժուարանայ բաւական առեն անցած ըլլալուն հետեւանքով։ Անկարելի է ճշդել դատավարութեանց սկսելու Թուականը, որոնք բոլորովին դանդաղ տեղի պիտի ունենան։

— Ընդանպէրկի մէջ վկայ ձկնորս Լրնրդի տուած խուզարկութիւն կատարուելով հարցաքննիչ դատաւորը այն տեսակ ազատոյցներ ձեռք բերեր է, որոնք ամբաստանութիւնը ծանրացնող ջնջելի փաստեր երեւան կը հանեն։ Գ. Հարտէն հարցաքննիչ դատաւորին զրկեր է երկրորդ ցուցակը այն մարդոց որոնք յարաբերութիւններ ունեցած են Էօյլէնպուրկի իշխանին հետ։ Արդէն իշխանը սկսած է ամէն բան ուրանալ՝ անպատախանատու նկատուելու համար։ Վերջին հարցաքննութեանց պատեն երբ հարցաքննիչ դատաւորը իշխանին դիտել կուտար ամբաստանութեանց ծանր հանգամանքը, այս վերջինը պատասխանեց թէ բան մը չի յիշեր։ Գերման Թերթ մը կ'ըսէ թէ Էօյլէնպուրկի իշխանը անպատճառ պիտի դատապարտուի, վասն զի այդ է հարցաքննիչ դատաւորին կարծիքը, որ զոյն ձերբակալել ուաւ։ Հիմնական վկայութիւններէն զատ ուրիշ ապացոյցներ ալ կան հեռաւոր Թուականներու համար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻՊԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՕԴՆԱԿԱՆՆԵՐ.—Ֆրանսայի ծանօթ վիպագիրները, որոնք միջին հաշուով տարեկան 50 սանդիմէն մինչեւ 1 ֆրանքի, կամ թէ ամբողջութիւնը 20,000էն մինչեւ 50,000 ֆրանքի վեպ կը գրեն լրագիրներուն առանց մեծ աշխատութեան ձեռք կը բերեն այս պատկառելի գումարները, և իրենց աշխատակիցներն են որ կ'աշխատին ու ասոնք ալ իրենց անունով հրապարակ կը հանեն զանոնք։ Այդ աշխատակիցները մեծ մասամբ տաղանդաւոր երիտասարդներ են, և դրամ չունենալնուն համար չեն կրնար իրենց անունով յառաջանալ, վասն զի Բարիզի մէջ յառաջանալու համար ո՛չ միայն տաղանդ ալ և յարաբերութիւններ ունենալու է մարդ։ Մանօթ վիպագիր մը օրուն վեպերը մեծ հաճոյքով կը կարդացուին մեծ Թերթերու մէջ, (թէպէտ Թերթին Տնօրէնը լաւ գիտէ որ այդ վեպերը ուրիշին գործներն են) դժբախտաբարեն ունեցած էր իր հաւատարիմ աշխատակիցը կորսնցնելու, մինչդեռ ժողովուրդին սիրած առաւօտեան Թերթի մը մէջ վեպ մը կը հրատարակուէր իր անունով։ Հանրածանօթ վիպագիրը հրատարակած վեպին առաջին մասը անգամ մը իսկ չէր կարդացած դեռ և բնականաբար չէր գիտեր թէ ի՛նչպէս պիտի շարունակուի վեպը։ Ուստի իրար անցնելով Թերթին խմբագրապետին գնաց և ըսաւ.—«Վեպդ չեմ կրնար շարունակել և այս բանը գիտած ըլլալու էիք, քանի որ երեք օրվ ի վեր ձեւագիր չեմ ղրկած ձեզ։» Խմբագրապետը պատասխանեց թէ կանոնաւորապէս ընդունած է ձեռագիրները։ Վիպագիրը չգիտնալով թէ ի՛նչպէս կ'ելլար առ, ըսաւ.— «Անկարելի է առիմ աշխատակիցս երեք օրէ ի վեր մեռած է։» — «Ուրեմն այդ աշխատակիցը երկրորդ մը ունի եղեր», պատասխանեց խմբագրապետը ժպտելով և վերջէն հաստատուեցաւ որ «գործը»՝ այսինքն վեպին պատրաստութիւնը միահաղոյն սակարկութեամբ արուած էր երրորդի մը։ Ցաւալին այն է սակայն որ Բարիզի թերթերուն կողմէ իբր նորագոյն ջատագովուած այդ վէպը շատ հին է եղեր։

ԻԹԼԵԱՆԱԿԱՆ ԱՌՕՏԼԱԳԻՆ.—Ամերիկացի հարուստ ածխահանքատէր Պ. Ճան Մարքէլ, որ Բրուսիոյ Հայրիին իշխանին Ամերիկա այցելութեան առեն նախագահն էր ընդունելութեան յանձնաժողովին, աչքի ծակ ցաւի մը ենթարկուած է։ Ամերիկացի մասնագէտներ ցարդ չկարենալով դարմանել հիւանդութիւնը, Պ. Մարքէլ կը վախնայ որ մի՛ գուցէ բոլորովին կ'ուրանայ։ Այս պատճառաւ որոշած է Եւրոպա գալ և Պերլինի, Բարիզի ու Վիեննայի ակնաբոյժներուն դարմանել իր աչքի ցաւը։ 250,000 տոլար կը խոստանայ այն ակնաբոյժին, որ կարենայ կատարելապէս բժշկել իր աչքերը։

ՄՈՒՐԱՅԻՆՆԵՐՈՒ ԼՐԱԳԻՐԸ.—Բարիզի մուրացիկները շատ լաւ կազմակերպուած արհեստակցութիւն մը հաստատեալ վրայ են։ Իրենց համերաշխ շահերուն պաշտպանութեան համար մասնագիտական պատկերազարդ օրաթերթ մը պիտի հրատարակեն, որ իր բոլոր ընթերցողներուն օրը օրին պիտի հաղորդէ ինչ որ շահեկան է իրենց «գործ»ին։ Կարող խմբագիրներ վարձուած են, որոնք բարեգործական ձեռնարկներու վրայ պիտի գրեն։ ապա լուրեր պիտի հրատարակուին Բարիզի մէջ տեղի ունեցած այն դէպքերուն վրայ, որոնք կրնան շահաւոր ըլլալ մուրացիկներու՝ այսինքն նշանաւոր ընտանիքներու մէջ տեղի ունենալիք կնունքներու, հարսնիքներու և նոյն իսկ յուղարկաւորութիւններու։ Այս ամէնէն զատ օրը օրին պիտի ծանուցուին բաժանորդներուն Թանգարաններու, մատենադարաններու այցելութեանց, ինչպէս նաեւ թատերական ներկայացումներու օրերն ու ժամերը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՏՇԱՕՆ. — Ճէպէլը Պէրէքէդ գաւառին Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայ անուանուեցաւ Հալէպի հաշանգին Տէֆթէրխանէի առաջին քարտուղար Իպրահիմ Նաճի էֆ.։

—Երզնկայի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Մարթ գաւառին նախորդ հաշուակալ Մահմատ Նազմի էֆ.։

ԱՍՏՐԱԲԱՆ.—Միւթէմայիզի ատենարան տրուեցաւ մաքսային վերատեսչութեան հաշուակալութեան մրմէ,իզներէն Ագասլան էֆ.ի։ Մրրիւլիմէյրայի ատենարան՝ Իզմիրի Թաղամասութեան անդամներէն Հաճի Օսման էֆ.ի և Հաճի Աղապէյզատ Ճէմալ պէյի։

ՊԱՏՇԱՕՆՇԱՆ. — Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Գրուսայի երեւելիներէն Ա.ի Բիզա էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ատենի-դիւանագրներու կազմակերպութեան պաշտօնեայ գնդապետ Գաման պէյի և Աւստրիոյ կայսեր առաջին խորհրդական Գ. Հէրման Հալէրի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կայսրանական Գանձուն Կայս. կալուածներու կալուածագիրներու դիւանին օգնական Մուհէտտին էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բալալայի վանականներէն Թահիր պէյի։

ՇԱՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ վարժարանին մէջ, Գլ. լէրպէյ, շաբաթ օրը տեղի ունեցաւ Մարգարէին ծննդեան գիրքին հանդիսաւոր ընթերցումը, որուն ասարելէն եւաքը աղոթքներ եղան վեհ. Սալթանին համար և շաբարեղէններ ու օշարակներ բաշխուեցան ուսուցիչներուն, ուսանողներուն և միւս ներկաներուն։ Քիչ վերջը տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութեան հանդէսը։ Ժամ 6ին հասաւ Կայս. Պալատան քարուսարներէն ձէվատ պէյ և առաջնորդուեցաւ վարժարանին մեծ սրահը, որ Կայս. Թաղրայով և դրօշներով զարդարուած էր։ Ներկայ էին նաեւ կրթական նախարար Հաչիմ փաշա, վարժարանին Տնօրէնը, ուսուցիչները, ուսանողները և այլն։ Ձէվատ պէյ վեհ. Սալթանին կայս. բարեւները հաղորդեց ուսուցիչներուն և ուսանողներուն, որոնք «Բատի շարիմ չօք եաշա» գոչեցին։ Ձէվատ պէյ յետոյ յանձնեց շնորհուած կրթական ոսկի ու արծաթ չգաղրամեդալները՝ ուսանողներէն առաջին հանդիսացող Իպրահիմ էֆ.ի և երկրորդ հանդիսացող Ամիւտ Ասրմ էֆ.ի։ Վկայականները ու մրցանակները բաշխուեցան և վարժարանին Տնօրէն Ապտիւրրահման էֆ., կրթական նախարարը և վերոգրեալ երկու ուսանողները բանախօսութիւններ արտասանելով աղօթքներ ըրին Վեհ. Սալթանին համար։

—Այս տարուան շրջանաւարտներուն թիւն է 33, որոնց երկուքը հայ՝ Խաչատուր էֆ. և Յովհաննէս էֆ.։

—Վարժարանին ուսուցիչներուն և ուսանողներուն կողմէ երախտագիտական ուղերձ մը մատուցուեցաւ Կայս. Պալատ։

ԺԱՆՏԱՐՄԵՐԻ ՊԱՂԱՏԱՏԻ ՄԷՋ. — Առողջապահական Խորհուրդը պաշտօնական լուրերէ իմանալով որ Պաղատատի քաղաքին մէջ ժանտախտի կասկածելի խտանիշերով չորս հոգի վարակուեր են և առանց մէկը մեռեր է, սա որոշումները տուաւ.—Պաղատատի գեռի ու ցամաքի ճամբով մեկնելիք բոլոր ուղեւորները բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին, և երբ Բէրպէլա ժամանեն, առողջապահական բժիշկներու կողմէ նորէն պիտի քննուին։ Պաղատատէն դէպի ի Բէրպէլա մեռեալներու փոխադրութիւնը և առանց Բեռզիմիլի մզկիթին մէջ թաղուիլը բացարձակապէս արգիլուած է։ Պաղատատէն Պասրա ժամանողները Սալահիէի մաքսանոցին մէջ բժշկական քննութեան և պատնէաւորներու պիտի ենթարկուին։

—Առողջապահական Խորհուրդը նկատելով որ Հիճազի նահանգին մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւն բնաւ գոյութիւն չունի, որոշեց վերցնել ցամաքի ճամբով Պէյրութի մաքսանոցը ժամանող և անկէ օտ. ուրիշ նաւահանգիստներ գացող ուղեւորներու նկատմամբ սահմանուած առողջապահական միջոցները։

ԱՐՏԱԳԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, առողջացած ըլլալով, երէկ Կայս. Պալատ գնաց և իր հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն յայտնեց։ Թէվֆիք փաշա, երէկ, ներկայ գտնուեցաւ նախարարաց Խորհուրդին։

ՇԻՐԳԷԹԻ ԽԱՇՄԻՒԻ ՀԱՄԻՏՅԻԷի բժիշտներու իսկականին նմայը, կայս. անձնական Դանձուն նախարարութեան կողմէ քննուելէ և օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն և ապագրութիւնն ալ կատարեալ ըլլալը հաստատուելէ եւաքը, նոյն Ընկերութեան վարչական Խորհուրդին վերադարձուեցաւ։ Բժշկութիւնը ու ապագրութիւնը ձեռնարկուելով բաշխումը մօտերս պիտի կատարուի։

ՌԻՋԻԻի հասոյթը նախորդ տարեշրջանէն 30,000 օսմ. ոսկի աւելի է և սակայն այդ գումարը պատեսի դրամագլուխին վրայ պիտի աւելցուի, որով այս տարի նորէն 24 ֆր. շահաբաժին պիտի տրուի։

ՊՈԼՍՈՅ ապահովութեան Սնտուկին գործառնութիւնները ցայսօր եղած են՝ Երկրագործական Պանքային կցուելու Թուականէն՝ սեպտեմբեր 1էն մինչեւ ապրիլի վերջը։ — 169 հոգի 2,978,195 ղրուշ յանձնած են մէկ տարուան պայմանժամով, 22 հոգի 596,350 ղրուշ՝ վեց ամսեան և 291 հոգի 3,643,510՝ հաշուընթացով։ Լեռամէջ 3060 հոգիի 4,733,081 ղրուշ փոխ տուած է գահերեղէնի և արժեթղթի փոխարէն։ Սնտուկը Երկրագործական Պանքային կցուելուն 5,946,124 ղրուշ պարագ ունէր 566 հոգիի։ Այդ հաշուոյն 3,879,493 ղրուշ հատուցուած է 392 հոգիի, որով 174 հոգիի 2,066,631 ղրուշ պարագ մնացած է, ինչ որ իսկոյն պիտի վճարուի երբ դիմում ըլլայ։ Նախկին փոխառութիւններէն 637,316 ղրուշ գանձուած է ցայսօր։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ամբասանիչ առեանը ձերբակալման հրամանագիր տուաւ Մէհմէտ Ալի անուն անձին դէմ, որ Եանեայի հեռագրական կայանին պաշտօնեայ ըլլալով, առանց արտօնութեան Աղեքսանդրիա փոխած ըլլալուն համար ամբաստանուած է և եղեռնադատ առեանին առջեւ պիտի դատուի։

—Զորակալման հրամանագիր տրուած է նաեւ Կամսարական, Մայիել, Տատուա, Բուչէն, Թոմա, Աշտա, Մարթէն ու Շահուեան անուն անձերուն դէմ, որոնք փախած են և իրենց խստաւորապէս ամբաստանուած ըլլալով եղեռնադատ առեանին առջեւ պիտի դատուին։

—Եղեռնադատ առեանին նախագահը նորէն տասը օր պայմանաժամ տուաւ հետեւեալ անձերուն.— Կ. Պոլսեցի Ֆուատ պին Հասան Նազմիի, որ հայ խստավարներուն հետ Պարսկաստան անցնելով Դարէյտ գացած է. Նաեւ ասկէ առաջ Գընալը կղզին բնակած և հոն քաղաքապետ Գասանիկ Յովհաննէսեան, որ Եգիպտոս փախած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։ Առանց եթէ որոշում ժամանակին չներկայանան, օրէնքին իրբեւ անսաստող նկատուելով, ի բացակայութեան պիտի դատուին, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին և տացուածքներն գրաւի պիտի ենթարկուին։

ԴՈՒՐՍԱԲԵԿՈՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Ծովային նախարարութիւնը, կ'ըսէ Սապահ, ծրագիր մը մատոյց Կայս. Պալատ։ Գրաքէզի կամուրջը իր հիմնական ընդարձակութեամբը Թէրանէի միջոցաւ վերաշինուելու համար։ Կայս. Իրաւէ մը հրամայեց որ խնդիրը նախարարաց Խորհուրդին կողմէ քննուելով արդիւնքը մատուցուի տեղեկագրով մը։ Նաւթքաղական պաշտօնագիր մը ծանոյց ծովային նախարարութեան որ այդ խնդրոյն նկատմամբ մինչեւ հիմա կատարուած գործառնութիւնները, բանակցութիւնները, եղած տեղեկութիւնները Կայսն չատով տեղեկագրուին։

ՏԷՐՊՈՍՈՐ ջուրի Ընկերութիւնը նոր շինութեանց ձեռնարկած է ջուրերը բարձր տեղեր տանելու համար։ Այդ նպատակով յանձնարարուած խողովակներուն մէկ մասը ժամանած է, որով շինութիւնները մօտերս պիտի սկսին։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.— Թէհրանի օսմ. նոր դեսպան Նուսուհի պէյ, ուրբաթ օրը, հարիւր դեսպանատուները գնաց և Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ դեսպանին։

— Պեռական Խորհուրդին նախագահը և արտաքին գործոց խորհրդականը Պարսից դեսպանատունը երթալով, շնորհաւորութեան համար իրենց այցեառմամբ թողուցին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻԷՆ կը գրեն թէ ապրիլ 21ին ու 22ին ձիւն տեղացեր, սակայն ապրիլ 23ին, Խարբէրդ, օգը բացուեր է և գարունը սկսած կը համարուի։

— Երկրագործական Պանքային Էրզրումի հիւղը հրաման ստացաւ կարգ երկրագործներու իւրաքանչիւր ընտանիքի 300 ղրշ. տալ՝ տերմի յաւուրվ ցորեն գնելու համար։

— Փոստատարները ուղեր են հացին օխան հարիւր փարայի բարձրացնել, բայց թագաւորութիւնը մերժեր է։

ՊԱՆԻՍԱՆ ՀԱՅԵՐԸ.— Կ. Պոլսոյ զանազան թաղերէն ապրիլ 8էն մայիս 3, գրաւուած պակաս հացերու քանակութիւնն է 19,881 օխա, որոնք բարենպատակ հատատութեանց և աղքատներու բաշխուելով ազօթքներ եղած են Վեհ. Սալթանին համար։

ՆԱԼՈՒԱՆԱԿԱՆ ՑՈՒՐԲԵՐԸ.—Քաղաքապետութիւնը ծանոյց թաղապետական շրջանակներուն որ կալուածի մը շինութեան ու նորոգման արտօնութիւնը այն առեն միայն արուի երբ անոր դիմաց ալուրքերը և ներկայ տարուան մասնավաճառները ամբողջովին գանուին։

ՈՒՈՒՍԻՈՅ Նիքոլա կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այս առաւ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ և յետոյ շնորհաւորութիւններ տեղի ունեցան։

ՍԻՒԷԶԻ ջրանցքին Ընկերութիւնը 1907ի համար ալ 141 ֆր. շահաբաժին պիտի տայ, վասն զի նոյն տարին թէեւ հասոյթները շատ էին, բայց ներկայ տարուան սկիզբները առեւտրական գործառնութեանց նուազումէն շգգենաւային երթեւեկութիւններն ալ պակաս են, որով իբրեւ նախազգուշութիւն հարկ դատուած է չաւելցնել շահաբաժինը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքային մայիս 1ի վիճակահանութենէն 3000 ոսկի շահող 207,689 թիւ տոմսակին մէկ քառորդին տերը՝ Եէնիգարա բնակող Կուսիկ անուն հայ կին մը, շաբաթ օրը, Երկրագործական Պանքային կեդրոնական ճիւղը դիմելով տացաւ իրեն բաժին ինկած գումարը։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ նահանգաց շատ մը տեղերը բադադեսի մշակութեան յարմար ըլլալով, ձեռնհաս պաշտօնաթանը գրեց պէտք եղած տեղերը՝ ժողովուրդը հրաւիրել նոյն մշակութիւնը կատարելու, ինչ որ թէ՛ ելմական գանձուն և թէ ժողովրդեան համար օգտակար պիտի ըլլայ։

ԾԻԱՆԼԵՈՅԻ ՀԱՅԵՐԸ. — Իզմիրի մաքսատան մէջ պաշտօնեաները վար դրեր են վաճառականի մը կողմէ Թրանսվալ զրկելիք գարիներ, որոնք կէսաակէ և նոյն իսկ աւելի խառնուած էին ծխախոտի հունտով, վասն զի օսմ. երկիրներու ծխախոտի հունտերուն օտար երկիրներ արտածումը արգիլուած է։

ՌՈՒՄԱՆԱՍՏԻ ժարմ Բանդաքուզէն իշխանը Գիրէսնէն կ. Պոլիս ժամանելով այցելութիւն տուաւ ռումանական դեսպան Գ. Բարքիուին, որ սեղան մը տուաւ իշխանին։ Երէկ իշխանը այցելեց Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

ՍՈՒՐԻՈՅԻՆ Տրիպոլսոյ նախորդ կառավարիչ Հիւսնի պէյ հանգստեան կոչուեցաւ։

ՄՈՆԱՍՏԻՐԻՆ վարչութիւնը Այոթիֆանսի գիծին վրայ երթեւեկող չոգենաւերու տոմսակներուն վրայ ալ տասը փարա աւելցուց Համաշգային Անկելանցին համար։

ՌՈՍՍՈՓՈՒԼԻՆ հեռաւեալը կը գրեն մեզ.— «Այսօր, 2 մայիս, Գարբից Մէհմէտ Ալի Շահին ծննդեան տարեդարձը ըլլալով, տեղւոյս հիւպատոսարանին մէջ փառաւոր ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ. քաղաքին հիւպատոսական մարմինը թարգմաններով և հանդիսաւորապէս և մեր համակրելի կառավարիչը՝ Նէչեպատին պէյ, հանդիսաւոր կերպով ընդունուեցան պարսկական փոխ-հիւպատոս Մեսրոպ էֆ. Փափազեանի կողմէ։ Ներկաներուն մէջ կային կառավարական պաշտօնեաներ, որոնց մէջ կը նշմարուէր՝ պատժական դատարանի նախագահը՝ Հիւսնի պէյ, իր կուրծքին վրայ կրելով Շիր ու Խուրշիտի պատուանշանը։ Հիւսնի պէյ իր ծանօթ ուղղամտութեամբ և անաչառութեամբ քաղաքիս մէջ ընդհանուր համակրութիւն կը վայելէ։ Բարձրաստիճան հիւրերուն հարկ եղած մեծարանքները ընծայուեցան և պարագային յարմար պատասխանները։ Ի՛նչ ուրախութիւն մը տալ։ Օգտուեցէք առիթէն։ 12—10

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ ԾԷՐԻԳԻՒՂԻ ՄԷՋ

Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ իրիկուն ընկերակցութեամբ Թաղին քարոզիչ Տ. Տիրայր Ծ. վրդ.ի և Տ. Գնել Ծ. վրդ.ի ու Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն՝ Արշակ Ուսնեան և Մարկոս Նաթանեան էֆ.ներու, Ծէրիգիւղ առաջնորդուեցաւ։ Եկեղեցին դրան առջեւ կը սպասէին Թաղին եկեղեցին վերաշինող և Թաղ. Խորհրդոյ առենական Զենոբ պէյ Մէրհումէթեան, աւագերէց Տ. Գէորգ քհնյ. Անանեան և վարժարանին ուսուցչները։ Ն. Ամենապատուութիւնը նախ գնաց ազգ. նախակրթարանը, ուր աչքէ անցուց ազգ ուսումնական վիճակը։ Այս առթիւ ազգ երդեր երգեցին, ուրկէ վերջ Ս. Պատրիարքը նախագահեց «Եկեսցէ»ի տարբերութիւններուն։

Երէկ առաւ Ծէրիգիւղի այդ փոքրիկ եկեղեցին լեցուած էր երկսեռ հաւատացեալներով։ Տաճարը, որ իր չինութեան միջոցներուն բաւական և բաւականէն ալ աւելի մեծ կուգար, այժմ Շիլլիի և Ծէրիգիւղի կողմերը հեռաշեռէ հայ բնակչութեան բազմանալովը նեղ գալ սկսած է և Թաղ. Խորհուրդը մտադրութիւն ունի, կ'ըսուի, տաճարին երկու կողմի անցքերը միացնել։ Տաճարը շքեղորէն լուսազարդուած էր և տարբերութիւնները տեղի կ'ունենային ներդաշնակօրէն տեղւոյն Դպրաց Դասուն կողմէ։ Պատարագին կը պատասխանէին Տ. Տ. Գնել և Տիրայր Ծ. վրդ.ները, Տ. Վրթանէս վրդ. և քահանաներ։ Ճաշու Գրքէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը նախ խօսեցաւ եկեղեցւոյ մէջ չբնակուած պնակներու մասին, բացատրեց թէ անոնց հասոյթը եկեղեցիներու պայծառութեան համար կը գործածեն և Թաղ. Խորհուրդներ բան մը չպիտի կրնան ընել, եթէ ժողովուրդը իր լիառատ լուսմունները չնուիրէ։ Բայց որպէս զի ժողովուրդը չնեղուի տաճարին մէջ, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդն ալ դադրեցուցած է պնակներու շրջագայեցումը եկեղեցիին մէջ և դուրսը բակին մէջ դրած է։ Հետեւաբար Ն. Ամենապատուութիւնը յանձնարարեց որ նուիրեն իրենց լուման, երբ դուրս ելնեն եկեղեցիէն։ Յետոյ Ս. Պատրիարք Հայրը բնաբան առնելով Պետրոսի «Արթուն լերուք և հսկեցէք, զի սատանայ իբրեւ զառիւծ գործէն» խօսքը

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ, այսօր, Ռուսիոյ դեսպանատունը երթալով, Նիժնիյ կայարանը ծննդեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Զինովիէվին։

ԳՈՒՐՈՒ ԶԵՇՄԻԻ Երեւման Ս. Խաչ եկեղեցիին ծանամբութիւնը ըլլալով կիրակի օր, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին առնոպես Երեւում էջ. Բարազեան և գանձապետ Մանաս էջ. Բէջիեան այս առաւ Ս. Պատրիարքը Հոր ընակարանը երթալով Ն. Ամենապատուութիւնը հրաւիրեցին Գուրու Զէշմէ՝ պատարագելու և քարոզելու։ Ս. Պատրիարք Հայրը ընդունեց Թ. Ղ. Խորհուրդին այս հրաւէրը։

ԲՈՒՐԱԶԻ Թաղ. Խորհուրդը երէկ նիստ գումարեց Ս. Երրորդութիւն եկեղեցի Խորհրդարանին մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեց Թաղին դպրոցներուն, արհեստանոցի և այլ հասարակութիւններուն բարեկարգութեան, կանոնաւորման և զարգացումին համար։ Թաղ. Խորհուրդը, ինչպէս գրած էինք, իր մէջէն կազմած էր Հոգաբարձութիւն մը Թաղին ազգ. վարժարաններուն համար, որպէս զի միջոցներ ձեռք առնէ՝ նոյն կրթական հաստատութիւններուն ուսումնական յառաջդիմութեանը և բարեկարգութեանը համար։ Հոգաբարձութեան անդամակցութեան կոչուեցան՝ Եղանէք Եուսուֆեան, Գօղտա Բէրբատէեան, Աբամ Հալաճեան և Մարաք Նաւլեան էջ.ները՝ Թաղ. Խորհրդոյ մէջէն, ինչպէս նաեւ Տօքթ. Մասիս, Տօքթ. Թաքւորեան և Մրրդաս Նորատունկեան էջ.ները։ Հոգաբարձութեան առենապետ ընտրուած է Յովսէփ էջ. Եուսուֆեան, իսկ առենադպիր՝ Տօքթ. Մասիս։ Թաղական Խորհուրդը, երէկ, խորհրդակցութիւններ կատարեց դրաձեալ արհեստանոցի մասին։ Այս առթիւ որոշուեցաւ որ երկսեռ Խնամակալութիւն մը կազմուի Թաղին ծառայող Արհեստանոցին վերին հսկողութիւնը կատարելու և միեւնոյն առեն տասանէն մասակարարութիւնը այդ հաստատութեան։ Նաեւ որոշուեցաւ արեւտրագէտ և արուեստագէտ անձերէ Ցանձնաժողով մը կազմել, որպէս զի ուսումնասիրէ և քննէ նման արհեստանոցներու ծրագիրները և առանցմէ կազմէ նոր ծրագիր մը՝ գործադրութեան դրուելու համար։ Թաղ. Խորհուրդը մասդրութիւն ունի դիմելու Կալուսդեանցին, որպէս զի ինք ալ իր կողմէ տասական գումար մը յատկացնէ արհեստանոցին՝ հաստատուն հիմերու վրայ դրուելու համար այդ գործը։ Ցուսալի է որ Կալուսդեանց Հոգաբարձութիւնը նկատի կ'առնէ այս գործին օգտակարութիւնը և լսա այնմ ինք ալ իր կողմէն տասական կարելոյ գումարով մը կը տասնկցի օգնաշատ ձեռնարկի մը ի գլուխ ելլելուն։ Արհեստանոցին վարիչ պիտի նշանակուի առեւտրական հրապարակին վրայ գտնուող ո և է ծանօթ առնէտ մը առնուած և գործին մէջ եփուն ու փորձառու անձ մը։ Վերջապէս Արհեստանոցը պիտի դրուի այնպիսի վիճակի մը մէջ, որ գրաւէ ընդհանուրին վստահութիւնը և միեւնոյն առեն իր արտադրութիւններով գոհացնէ Բերայի նոյն իսկ բարձր դասու տիկինները։ Ց. էջ. Խաւաթեան Թաղ. Խորհուրդին հետ իր բոլոր հաշիւները վերջացուցած է և Արհեստանոցէն հեռացած։ Թաղ. Խորհուրդը անոր գործիքներէն իրեն պէտք եղածը պիտի դնէ։

Ս. ՅԱԿՈԲԱՆ Որբանոցի ընդհ. դասախօսը Պ. Դէորգ, վերջերս օրերուն հետ ունեցած վէճի մը հետեւանքով, ստիպուեր է հրաժարական տալու։

ԳԱՍԼՍՊ ՓԱՇԵԱՆ եկեղեցւոյ Դպրաց Դասուն առանձին ժամագիրք մը և երկու Շարական նուիրած է Միրզան էջ. Սմբատեան։

ԱՐՔԱԴԱՆԴ ԱՏԱՐԱԶԱՐԻՆ. — «Ուսուցիչ մը»ն կը գրէ մեզի մայիս 2 թիւով.—Երէկ, մայիս մէկ, Ս. Հրեշտակապետ Թաղի ազգկաց Գայիանեան վարժարանին մէջ աշակերտահիներուն, ուսուցիչներուն, ուսուցչուհիներուն և բացառաբար երկու-երեք հրաւիրեալ տիկիններու համար սարքուեցաւ կաթնակերութեան հանդէս մը, որուն տեսուչ էջ.էն չուզեց հրաւիրել միեւնոյն եկեղեցւոյն շուքին տակ ու շրջաբակին մէջ գտնուող մանկապարտէզին վարիչ տիկինը՝ հակառակ դեռեւն մանչասրեալ տիկիններ հրաւիրուած ըլլալուն։ Այս կէսը թնդիր եղաւ խնամակալութեան անդամներուն ու տեսչին միջեւ, և քիչ մնաց ծանր հանգամանք մը պիտի առնէր, բայց խնամակալութիւնը խոհեմութիւն տեսնելով այս անգամ ալ լռել տեսուչին այդ անչգնալի ընթացքին դէմ ու բաւականանալ՝ հակառակ տեսուչին ընդդիմութեան՝ իր կողմէն հանդէսին հրաւիրելով մանկապարտէզի վարիչ տիկինը իր օգնականներով։ Շեշտաս, չենք կրնար հասկալ թէ՝ ինչ ըսել է վարժարանի մէջ մայիս մէկի առթիւ կաթնակերութեան հանդէս, կամ ըսենք աւելի ճիշդը, խնձոյք սարքել։ Ինչ ըսել է, խարականութեամբ տա ու նա տիկինները միայն հրաւիրել այդ հանդէսին։ Ինչ է տեսուչին իր պաշտօնակիցներէն ստանց նկատմամբ ունեցած կոյր հակառակութիւնն ու անսիրելութիւնը։ Այս տեսակ բաները դպրոցական յարկերուն մէջ չեն վայելեր։

ԲՈՒԱԶԻ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին քահանաներէն Տ. Խաչն Ծարութիւնեան, փափաքելով որ մայիս մէկի առթիւ Լուսեան վարժարանի աղջատիկ տղոց հանդէս մը պատահաւ՝ տարբեր դպրոցային հանդէսին առթիւ, բարեխիղճաբար դիմում ըրած է իր ծուխերուն և 215 ղրշ.ի մօտ գումար մը հաւաքելով լուծած նոյն է Բերայի վարժարանին Տնօրէնութեան, որ այս առթիւ յանուն աղքատիկ աշակերտներու իր շնորհակալութիւնները կը յայտնէ թէ՝ նուիրահաւաք Տ. Խաչն քահ.ի և թէ նուիրատու ազգայիններուն։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Օ.Թագիւղի Հայ-Հռոմէականաց եկեղեցիին մէջ երէկ առաւ հոգեհանգստեան պատարագ և պաշտօն մասուցուեցաւ Անտոնեան միաբանութենէն հանգուցեալ Հ. Աբէլ Վ. Արէլեանի հոգւոյն համար, որ դեռ այս ձմեռ հոգեհանգստեան պատարագ մատուցանել տուած էր նոյն եկեղեցիին իր հօրեղբօր՝ Պետրոս եպիսկ. Աբէլեանի հոգւոյն համար։ Պատարագիչն էր եկեղեցիին Մեծաւոր Հ. Բարսեղ Ծ. վրդ. Զատոյան։ Թաղ. Խորհուրդը, աւելի փայլ մը ընծայելու համար եկեղեցական հանդիսութեանց, Ղալաթիոյ Դպրաց Դասը հրաւիրած էր, որ նշանակելի յաջողութեամբ ու ներդաշնակութեամբ կատարեց եռաձայն երգեցողութիւնները։ Եկեղեցին լեցուած էր խուռն բազմութեամբ մը, ուր օտար թաղեցիներ ալ կը նշմարուէին։ Վիեննայի և Վենետիկի Մխիթարեանց միաբանութիւններէն ու Անտոնեան միաբանութենէն վարդապետներ կեցած էին դասին մէջ։ Հայոց եկեղեցիին պատուական քարոզիչ և Երուսաղէմի Պատր. փոխանորդ Տ. Եղիշէ Ծ. վրդ. Զիլինկիրեան ու Տ. Ղեւոնդ քահանայ և Թաղ. Խորհուրդին անդամները ներկայ կը գտնուէին դասին մէջ, Հայ-Հռոմէականաց եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդին մասնաւոր հրաւէրով։ Պատարագէն յետոյ հոգեհանգստեան արարողութիւնը կատարուեցաւ օրացոյցի երգեցողութեամբ մը։ Եւ յետոյ եկեղեցական թափօրը դուրս ելաւ և առաջին դրան առջեւ Թաղ. Խորհուրդին անդամներէն մէկը բարեմաղթական դրաւոր ուղերձ մը կարդաց, Վեհ. Սուլթանին ձօնուած։ Ապա Ղալաթիոյ Դպրաց Դասը եռաձայն երգեց Զիլինկիրեանի յօրինած բարեմաղթական երգը։ Ժամերգութեանց ուարտուէն եաքը Թաղ. Խորհրդարանին մէջ պատուասիրութիւններ եղան հրաւիրեալներուն և Ղալաթիոյ Դպրաց Դասու անդամներուն։

— Կ.Պարիրք Սրբազանը Էնկիւրիի Հայ-Հռոմէական եկեղեցականներէն՝ Հ. Յովհաննէս Ծ. վրդ. Յովհաննէսեանի թագադիր աբբայութեան ասիճանը նուիրած է, անոր քահանայութեան յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ։

— Յաջեալաթի օր Կ.-Պարիրք Սրբազանը Հ. Յովհան Ծ. Վ.ի ընկերակցութեամբ Ղալաթիոյ Ս. Փրկիչ եկեղեցին և յետոյ Պարիրք-սրանը այցելեր է։ Ն. Ամենապատուութիւն բոլոր դիւանները զատ զատ այցելելով իր գոհունակութիւնը յայտներ է։

— Բանկաթիի Վիեննական Մխիթարեան վարժարանի մասին մէջ երէկ հոգեհանգստեան պաշտօն և պատարագ տեղի ունեցաւ «Ս. Ընտանիք» անուն աղքատանոցի մարմնոյ հանգուցեալ անդամներու հոգւոյն համար։ Այս աղքատանոցի մարմնոյ, որ կազմուած է Հայ-Հռոմէական ծանօթ տիկիններէ, վերջին անդամ հրապարակ հանած 1907 տարիի իր տեղեկագրէն ինչպէս կ'երեւի նոյն մարմնոյ 4248 ղրուշ պարտատոմս և արժեթուղթ ունի. իսկ 3714 ղրուշ ալ հաւաքուած է աղքատներուն անունով։ Աղքատանոցի տիկնոջ այս մարմնոյ նոյն տարիին մէջ 14 կարօտ ընտանիքներու և ուրիշ աղքատներու հաց, նպաստ բաշխեն, ածուխ, դրամական նպաստի համար 2774 ղրուշ ծախսած է, իսկ մնացեալ 1258½ ղրուշով պարզեւաւոր վիճակահանութեան արժեթուղթ մը գնած է։ Այդն մարմնոյ ունի նաեւ 3929 ղրուշ արժանութեամբ երկու հատ Բանկէրի և երկու հատ ալ տարբեր արժեթուղթեր։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ՄԷՋ

Թաղին Ս. Թարգմանչաց վարժարանին մէջ կրթական սիրուն հանդէս մը տեղի ունեցաւ երէկ կէս օրէն յետոյ, ժամը 7ին։ Սրահը այս առթիւ գեղեցկօրէն զարդարուած էր օմ. դրօշներով, վերառուութիւններով, ծանրագին գորգերով և ծաղիկներու թաղարներով։ Լայն բեմ մը յարդարուած էր ընդարձակ սրահին ճակատը, ուր, ինչպէս կը լսուի, այնքան փայլուն ընտանեկան պարահանդէսներ կը տրուէին տարիներ առաջ։ Հանդէսի երկսեան աւագ օդին, երկսեռ խուռն բազմութեամբ մը լեցուած էր հանդիսարանը, ուր բացի Թաղեցիներէ, կը նշմարուէին նաեւ հեռաւոր և մօտակայ Թաղերէ եկած ծանօթ ազգայիններ։ Հանդէսին կը նախագահէր Երուսաղեմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղիշէ Ծ. վրդ. Զիլինկիրեան, շրջապատուած երկու քահանաներէ։ Սեղանատեղին աւագերէցը բացակայ էր։ Հանդէսը սկսաւ մանկապարտէզի սանիկներուն կողմէ երգուած Համբիէ Մառչով, որ յոանկայս ունկնդրուեցաւ ու ծափահարուեցաւ։ Համբիէ Մառչին յաջորդեց Վեհ. Սուլթանին ձօնուած բարեմաղթական ուղերձ մը զոր կարդաց Նախակրթարանի աշակերտներէն Պ. Հայկ Փափազեան։ Եւեայ սկսաւ մանկապարտէզի հանդէսը, որուն յայտագիրը թէեւ այլազան, բայց քիչ մը ծանրաբեռնուած էր։ Մանկապարտէզի պճլուն սանիկները մարմնամարզի փորձեր կատարեցին, երգեցին, տարամասութիւններ ու արտասանութիւններ ըրին, պարեցին մանկական անփոյթ զուարթութեամբ մը ու օգնեւորութեամբ մը։ Իրենց համարձակ շարժուձեւերը, անթերի կարգապահութիւնը, վարժ ձեւերը զոհ ապատարութիւն մը ձգեցին ներկաներուն վրայ. այդ գեղիկները գիտակից լրջութիւն մը կը դնէին իրենց յանձնուած դերերուն մէջ, զոր յաջողութեամբ կատարեցին, առաջնորդութեամբ վարիչ մանկապարտէզպանուհի Օր. Էլիզա Բանանեանի։ Գեղաք է ըսել որ Օր. Էլիզա, իր գործին նուիրուած ժրաջան վարժուհի մէն է, որ ամէն ծիգ թափած էր սանիկները լաւ մարդելու համար, ինքնին այնքան յաջողուելիք գործ մը։ Մանկապարտէզի սանիկներուն մէջ ամէնէն աւելի յիշատակութեան արժանի են Օր. Մանիկ Գէշիրեան և Օր. Բերուզ Դարիպեան։ Այս վերջինը իր վարուելն ձեւերով ու արտայայտիչ արտասանութեամբ շատ լաւ կատարեց իր դերերը։ Իսկ շնորհալին Օր. Մանիկ Գէշիրեան յատակ առաջնութեամբ մը և հաճելի ձեւերով արտասանեց իր ընկերուհիներուն ուղղուած հրաժեշտի ուղերձ մը, Մանկապարտէզի շրջանէն աւարտելուն առթիւ։ Մանկական խաղերն ու փարձերը կ'ընդմիջուէին սիրուն երգերով, որոնց կ'ընկերանար դաշնակի վրայ ծանօթ դաշնակահար Աւետիս էջ. Սարասանեան։ Մանկապարտէզի ազաք քարիւ մըն ալ պարեցին վարժ կերպով, մեծերու նախանձը շարժելու ասիճան։ Բայց ոչ միայն քարիւն, այլ և ինքնագովութեան մէջ ալ Մանկապարտէզի սանիկները քար հանեցին մեծերուն։ ո և է արտասանութիւն ընող ամէն մանուկ ինքզինքին գովեսը ըրաւ, իր գիտցածին ու բարոյական ձիրքերը դրուատելով։ Զենք հակոսար թէ ինչ տեսակ նորութիւն է ասիկա։ Թաղային ու ընկերական շրջանակներուն մէջ տիրող մեծամտութիւնը չի՞ բաւեր որ ելեր դրսէ բոլոր ազգ ալ կը ներշնչեն այդ գաղափարը։

Մանկապարտէզի այս հանդէսին մէջ հաճելի պատարագներ մը եղան այն երկու կառակերգութիւնները, զոր ներկայացուցին Նախակրթարանի աշակերտներն ու աշակերտուհիները։ Յայտագրի առաջին մասին մէջ ներկայացուեցաւ Ռոզալի առնանով զուարճալի կառակերգութիւն մը, Ֆրանսերէն լեզուով, մասնակցութեամբ Օր.ք Սարինէ Փափազեանի, Երանուհի Պէրպէրեանի ու Հէրմինէ Պիպէռճեանի։ Երեք դերասանաց օրիորդներն ալ յաջողապէս կատարեցին իրենց դերերը, Ֆրանսերէն յատակ ու սահուն արտասանութեամբ մը։ Նոյնպէս յայտագրի երկրորդ մասին մէջ ալ ուրիշ զուարթ կառակերգութիւն մը ներկայացուեցաւ, դարձեալ աշակերտուհիներուն կողմէ, որոնք ծափահարուեցան։ Ամէնէն սրամիտ կառակերգութիւնը պահուած էր հանդէսի վերջին։ Պարոնեանի Մեծապատիւ Մուրացկանները անուն ծանօթ երգիծաբանական հատորէն մաս մը ներկայացուեցաւ յաջողապէս։ Աբիսողով ազային դերը կատարողը, Պ. Աշոտ Խաչեան, լաւ իւրացուցած էր իր դերը՝ իր ակնթիռական խօսուածքով և շարժուձեւերով։ Զերմագին ծափերու մէջ վերջացաւ այս ներկայացումը։ Եւեայ խօսք առաւ Տ. Եղիշէ Ծ. վ., հակիրճ տեսութիւն մը ընելով կրթութեան վրայ և շնորհակալութիւն յայտնեց Թաղ. Մարմինները կողմէ եկեղեցիին և դպրոցին տարուած ջանքերուն համար։ Նախագահ Հայր Սարբը Պահպանիչով փակեց հանդէսը և ներկաները գոհ տպաւորութեան մը տակ մեկնեցան, ինչպէս տեսնուեցաւ էջ.ներ։

Վարժարանին աւագ ուսուցիչ Միհրան էջ. Թապագեան հանդէսի սկիզբը կարդաց Ս. Հռիփսիմեանց և Ս. Թարգմանչաց միացեալ վարժարաններու տեղեկագիրը։ Թաղ. Խորհուրդին և Հոգաբարձութեան դրուատիքն ընելէ յետոյ տեղեկութիւններ տուաւ վարժարանին ուսումնական և նիւթական վիճակին վրայ։ Պրուսէի անձկութեան պատճառով երկսեռ վարժարանները միացած են անցած սեպտեմբերէն ի վեր և այդ միացումին շնորհիւ հաւասարակշռուած է պիւտճէն և ուսուցիչները կանոնաւորապէս կը ստանան իրենց թոշակները։ Միացեալ վարժարաններու այժմու պիւտճէն է 1600 ղրուշ, որուն 500ը թոշակներէ և 200ը նուիրատուութիւններէ կը գոյանայ, իսկ մնացեալ 900 ղրուշը կը վճարուի Թաղ. Խորհուրդին կողմէ։ Այս կոկիկ գումարով կը մասակարարուին միացեալ վարժարանները։ Աշակերտներուն թիւն է ընդամենը 110, որոնց 60ը մանկապարտէզին, իսկ մնացեալ 50ը նախակրթարանին մէջ։ 35 աղջիկ և 15 մանչ։ Նախակրթարանը երեք կարգերէ բաղկացած է։ Տարրական Ա., միջին Ա. և բարձրագոյն Ա.։ Զորս մնայուն և երկու այցելու ուսուցիչ կը դասաւորեն։ Ցերմաներէնը կ'աւանդէ օտարազգի այցելու վարժուհի մը։ Ձեւագիտութեան և ձեռագործի միջոց ալ կ'աւանդէ այցելու հայ վարժուհի մը։ Բոլոր ուսուցիչներն ալ եռանդով կ'աշխատին դպրոցին յառաջդիմութեան համար։ Գովելի են ջանքերը մնայուն ուսուցիչներուն Մրիրան էջ. Թապագեանի, Օր. Աղաւնի Յակոբեանի, մանկապարտիզպանուհի Օր. Էլիզայի և իր օգնականին։

Երէկուան հանդէսը առհասարակ յաջող անցաւ, բայց պէտք կ'ոյ ըսելու որ կրթական հանդէսները խարուսիկ բաներ են և վարժարանի մը ներքին վիճակը չեն պատկերացներ լիովին։ Ցաւալի է որ Թաղին մէջ կան ծնողներ որոնք իրենց զաւակները կը ղրկեն տեղւոյն փրանսական վարժարանը, ուր 10է աւելի հայ աղջիկներ կը յաճախեն։ Երէկուան հանդէսին առթիւ աղջկանց ձեռագործները ծախու հանուած էին վարժարանին ի նպաստ։ Բաւական կլորիկ հասոյթ մը գոյացաւ թէ՝ այդ վաճառումէն և թէ պնակէն, մօտաւորապէս 1500 ղրուշ։

Ուրախալի է որ Օրթագիւղեցիք ալ եւ թօթափած են իրենց Թաղին ու եկեղեցիին նկատմամբ ունեցած անտարբերութիւնը, և աւելի հմակիր վերաբերում ցոյց կուտան, խորհելով թէ Օրթագիւղ գեղեցիկ անցեալ մը ունեցած է ընկերական ու կրթական տեսակէտով։ Վարժարանին Հոգաբարձութիւնը, աւելի փայլ մը ընծայելու համար իր տարբեր կրթական հանդէսին, Ղալաթիոյ Դպրաց Դասը հրաւիրեց վարժարան։ Սակայն Դպրաց Դասը իրաւամբ դիտել տուաւ թէ այդ մասին հարկ էր նախապէս թոյլտուութիւն տանալ Ս. Պատրիարք Հօրմէն, ինչ որ չէր եղած. հետեւաբար չընդունեց այդ հրաւէրը։ Մնաց որ՝ արժանապատուութեան խնդիր մըն ալ կար։ Քանիցս Օրթագիւղի մէջ փափաք յայտնուեցաւ Ղալաթիոյ Դպրաց Դասը լսելու, սակայն Թաղ. Խորհուրդը չուզեց այդ փափագին դոհացում տալ զանազան փաւճ նկատումներով, մինչ Հայ-Հռոմէականաց եկեղեցիին մէջ երկրորդ անգամն է որ կ'երգէ նոյն խումբը։

ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍ

ԹԵՐԹԵՐԷՆ

Ուսումնական Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը գումարեց ուրբաթ օր և զբաղեցաւ նախ մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարաններու ներկայ տարուան շրջանաւարտներու քննութեանց վերաբերեալ խնդիրներով։ Ցետոյ ձեռք առաւ Խորհրդոյ քննութեան ենթարկուած մէկ քանի դասագրքերու քննութեանց տեղեկագիրը և վաւերացուց Սմբատ էջ. Դաւթեանի տարբ. դասընթացքի ուսանողներու համար պատրաստած համառօտ պատկերազարդ իրագիտութիւնը։ Նոյնպէս վաւերացուց Սիմոն էջ. Գաբամաճեանի հայերէն ընթերցանութեան համար պատրաստած դասագրքին երկու մասերը։ Խորհուրդը այս առթիւ որոշեց խնդրել նաեւ այն զանազան քննիչներէն, որոնց դասագիրքերու քննութեան յանձնարարութիւնները եղած են, հաճի փութացնել իրենց տեղեկագիրները, մինչեւ յառաջիկայ ուրբաթ օր, որ առեն վերջնականապէս պիտի որոշուի ու փակուի ազգ. վարժարաններու մէջ գործածուած դասագիրքերու յաւելուածական ցանկը։

—Մալաթիոյ Առաջնորդ Տ. Գէորգ Ծ. վրդ. Սալանեան Ս. Պատրիարք Հոր ուղղեալ գրով մը հրաժարական մասուցած է իր առաջնորդական պաշտօնէն։ Տ. Գէորգ վրդ. իր հրաժարումը ծանուցած է նաեւ Սայ Ս.Կաթողիկոսին և Մալաթիոյ Գեւառ. ժողովին։

—Բաղչի առաջն. փոխանորդը պաշտօնէ քաշուած ըլլալով՝ առաջնորդարանի գործերը անխնամ վիճակի մէջ կը գտնուին, ինչպէս կը գրեն ազգ. Պատրիարքարան, և հետեւաբար կը խնդրեն որ անօրինութիւն մը ըլլայ կեդր. Վարչութեան կողմէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, մայիս 16)

ՌՈՒՍԻԱ
ԱՄՈՒՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳ, 15 մայիս.— Ամուրի երկաթուղիին ծրագիրը քննելու պաշտօն ունեցող պետական յանձնաժողովի երէկ ունեցած նիստին մէջ կոմս Վիդդէ ըսաւ.— «Ամուրի երկաթուղին Ռուսիայէ աւելի Զինաս օգտակար պիտի ըլլայ. ասկէ զատ այդ երկաթուղիին շինութեան համար ըլլալիք ծախքերը պիտի վճարեն Ռուսիոյ դրամական կացութեան, որ արդէն քիչ մը սաստուած է ճնշումի դէմ մղուած պատերազմին պատճառաւ։ Ասկարելի պիտի ըլլայ չորս տարուան մէջ աւարտել Ամուրի երկաթուղիին շինութիւնը ռուս գործաւորներով։ Եթէ այդ երկաթուղիին շինութեան համար 350 միլիոն բուլլի ծախք ըլլայ, այդ գումարը հայթայթելու համար պէտք պիտի ըլլայ 390 միլիոնի փոխառութիւն մը ընել, ինչ որ քսան միլիոնի տարեկան վճարումներու պէտք մը յառաջ պիտի բերէ, մինչ երկաթուղիին տարեկան ուժ միլիոն բուլլիի բաց մը պիտի թողուս»։ Պ. Պ. Սաւքոդին, Տուրնօվօ և Իշլան Գասաքին դէմ խօսեցան կոմս Վիդդէի. բայց այս վերջին երկուքը այնչափ չխօսեցան Ամուրի երկաթուղիին, քան թէ Բօրդմանի հայութեան դաշնագրին վրայ։ Եկմասկան նախարար Պ. Ռօքովցեվ ալ մէկ քանի կէտ դիտողութիւններ ըրաւ։

ՍԸՐ ԷՅՈՒԱՐՏ ԿՐԷՑ
ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՎՐԱՑ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 մայիս.—Արտաքին գործոց Նախարար Սըր Էտուարտ Կրէյ, այսօր երկաթի և պողպատի Ընկերութեան կողմէ ճաշի հրաւիրուած ըլլալով, ճառ մը խօսեցաւ եւրոպական ազգերու սպառազինութեանց յարաձուն վիճակին վրայ և ազդու շեշտերով ըսաւ թէ Անգլիոյ մասին փափաքելի է որ սահմանափակուին սպառազինութեանց համար եղած յարաձուն ծախքերը։ Բայց այս խնդրոյն մէջ մէկ ազգի փափաքը արդիւնք չունենար առանց միւս ազգերուն համաձայնութեան։ Հետեւաբար Անգլիոյ կառավարութիւնը առայժմ կարելւոր կը համարի շարունակել իր պատասխանատուութիւնները և մասնաւորապէս նաւատորմին համար եղած ծախքերը միւս ազգերուն նաւատորմի համար բրած ծախքերուն համաչափութեամբ բարձրացնել։

Պ. ՏԷՐՆՊՈՒՐԿ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 մայիս.— Տէլլի Քրոնիքիլ Գրօմանոյ գաղթական նախարար Պ. Տէրնպուրկի հետ տեսակցութիւն մը կը հրատարակէ։ Պ. Տէրնպուրկ, հերքելով արեւմտեան ծովեզրէն մինչեւ Թրանսվալ երկաթուղիի մը շինութեան համար բանակցութեան մասել ուզած ըլլալը, կը յայտնէ թէ երկաթուղիներու շինութիւնը ափրիկեան պատերազմի մը շինութիւն է։ «Մրկաթուղիներ չենք՝ բ. և այն առեն պատերազմ չպիտի ունենաք։ Մենք քիչ առեն է 3,000 մղոն երկաթուղի մը պիտի բանեցնենք։ Գերմանիոյ և Անգլիոյ մէջնէ վեհ չկայ. երկուքն ալ հարաւային Ափրիկէի ընդարձակ երկիրներ ունին իրենց վարչութեան տակ. երկուքին ալ աշխատութիւնը նոյն է. յաճախ միեւնոյն պատերը կը գործեն։ Աշխատութեան նոյնութիւնը աչքի առնուն ունենալու է միշտ. իմ իսկապէս համերաշխ գործակցութիւնն է ոչ թէ հակառակութիւնը. ուրախ եմ որ Անգլիացւոց մեծ մասը իմ կարծիքս է։»

ՋԵՂՋԻ ՍԱԿԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 մայիս.— Անգլիոյ Պանքային Տնօրէնները երէկուան նիստին մէջ ղեղջի սակը իջեցնելու որոշում չտուին. և սակը կը մնայ դարձեալ 3% և առայ պատճառն ալ այն է որ Պանքային կացութիւնը այսօր փոխուած է անցեալ շաբթուան կացութենէն, վասն զի մեծքանակ ոսկեդրամ դրկուեցաւ Բարիզ։ 168,000 ոգերլին պակեցաւ պահեստի դրամէն. և պարտատոմսէն ալ 470,000 ոգերլին բաց կայ։ Աւստրալիայէ, Եգիպտոսէ, և հարաւային Ափրիկէէ ներածուած ոսկին չբաւեց Ֆրանսայի դրամական հաստատութեանց հայցոյն Անգլիայէ արտածուած ոսկեդրամին պատճառած բացը գոցելու։ Ասկէ զատ ֆրանսական փոխանակագիրներուն գիները չափազանց անմպատ են Անգլիոյ հրապարակին և թայլ չեն տար առայժմ Անգլիոյ Պանքային անօրէններուն՝ աւելի ևս իջեցնել այժմու 3% սակը։ Բայց դրամի առատութիւնը կը շարունակէ դարձեալ Լանտանի հրապարակին վրայ, ինչ որ ուշագրաւ պարագայ մըն է, հակառակ վերջին օրերու մէջ դրամի մեծագումար վճարման։ Օրինակի համար, 750,000 ոգերլին վճարուեցաւ հարաւային նոր Կալլեոնի երկրին 3½% տոկոսաւոր արժեթուղթերուն և Լանտանի 3½% տոկոսաւոր փոխառութեան թուղթերուն հաշուոյն։ Լանտանի միջնադարեան շրջանակներուն մէջ կ'ակնկալուի թէ Ֆրանսայի դրամական պէտքերը մօտերս պիտի գոհացուին Անգլիոյ մէջ և Անգլիոյ Պանքան տակէ եաքն է որ ½% պիտի իջեցնէ ղեղջի այժմու սակէն։

ԱՐԵՒԱԴԱՐՁԻ ՏԱՔ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՊՈՒՔՐԷՇԹ, 15 մայիս.— Երէկուընէ ի վեր արեւադարձային տաք մը կը տիրէ. ջերմաչափը երէկ 36 ասիճան էր շուքի մէջ. հարաւային Վալաքիոյ մէջ ցորենի հունձքին համար մահացուցիչ կը տիրէ երաշտութեան պատճառաւ։

ՕՏՍՈՐԻԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 17 մայիս.—Հրապարակը լաւ աղդուեցաւ «ուրբան»ներու նեւազութենէն և կանխիկ գործ ընդները սկսան ըմբռնել որ իրենց համար չահաւոր է իրենց արամադրելի գումարներով պետական և ուրիշ արժեթուղթեր գնել հարիւրին 3½էն 4 տոկոս բերող, քան թէ զանոնք վարկի հաստատութեանց տնօրէնները մէջ թողուլ հարիւրին մէկ տոկոսով։ Այդ պատճառով գիները ընդհանուր կերպով հաստատուն են և ղեղջերը կը բարձրանան։ Ֆրանսական ռանդը 97ի կը մօտենայ և միւս արժեթուղթերուն համար ալ եռանդուն գործառնութիւններ կը կատարուին։ Օմ. արժեթուղթերն ալ կը բարձրանան։ Օմ. Մինցեալը, 96.10 բարձրանալէ եաքը, 96 փակուեցաւ։ Օմ. Պանքային և Օմ. Ռէժիին բաժնեթուղթերը չատ հաստատուն են։ Աթէնքի ու Սելանիկի Պանքաներուն բաժնեթուղթերն ալ հաստատուն են՝ 114 և 124 ֆր., իսկ Էրէյլիի ածխանաքերունը՝ 364։ Ռիո Թինթոյի համար չատ գործ կայ, որով 40 ֆր. վրայ դնելով 1609ի բարձրացաւ։ Պալիա Գարատոյին լքուած է՝ 444։ Լանտանի Սակարանին մէջ հրապարակը լաւ է «ապիդոտ»ի արժեթուղթերուն համար։ Ամերիկեան արժեթուղթերը միչտ կը բարձրանան։ Եռանիշն Բասիֆիքները մասնաւորաբար կը փնտռուին։ Հարաւային Ափրիկէի հանքային բաժնեթուղթերը հանդարտ են։

—Հարաւային Օրանէն կը հեռագրեն թէ կացութիւնը չատ ծանրացած է Մաւրիտանիայի մէջ։ Բնիկները կրցած են 15,000 հոգի համախմբել։

—Նախարարաց Խորհուրդին մէջ պաշտօնագիր մը տարարդուեցաւ, որով Լիսթ զօրավարը բարձր դասիէր կարգուած է ալժիրեական սահմանագլուխին համար։ Զօրավարին այդ նոր պաշտօնը կը համապատասխանէ Ալճէզիրասի որոշումներուն տրամադրութեանը՝ նոյն սահմանագլուխին պահպանութեան համար։

—Նախարարաց Խորհուրդը հաւանեցաւ եկմասական նախարար Պ. Բայեսի կողմէ ներկայացուած 1909ի եկմասացոյցին և որոշեց պահանջել որ Երեսփ. Ժողովին նստարջանը բացուելուն պէս շարունակուի եկամտի աւուրքին ծրագրին վիճարանութիւնը. նաև Ծերակոյտին մէջ արեւմտեան երկաթուղիները Գեռաութեան կողմէ քննուելուն վերաբերեալ ծրագրին վիճարանութեան շարունակութիւնը։

ՊԻՏՆԵՆ.— Այս տեղի ֆրանսական դեսպան Պ. Բրոգլիէ, այսօր, նախագահ Պ. Ֆալիէրի շնորհաւորութիւնները յայտնեց Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր՝ յոբելեանին առթիւ։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Մէջէնցի զօրավարը կուսակալ և զինուորական հրամանատար կարգուեցաւ Թուրքեստանի։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը հաւանեցաւ առաջարկութեան մը՝ միջազգային համաժողով մը գումարելու, որպէս զի փոխանակագիրներու համար միասնաբար օրէնք մը ուսումնասիրուի։

ԹԷՀԵՐԱՆ.— Պարսկաստանի նախարարաց Նըղամ-էս-Սալթանայի հետ գաղական նախարարն ալ հրաժարեցաւ։ Սաար-ըս-Տէօվլէ, եկմական նախարարը, նախարարապետ պիտի կարգուի և արքունական նախարար Ալի խան ալ ներքին գործոց։ Մաւավին-ըս-Տէօվլէ դատական նախարար պիտի կարգուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Գերմանիոյ գաղթական նախարար Պ. Տէրնպուրկ, դէպի հարաւային արեւելեան Ափրիկէ ճամբայ ելլելէ առաջ, էնսարտ թղթաւարին ներկայացաւ։

—Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարին և Ֆրանսայի առեւտրական նախարարին մէջեւ, որ Լանտան կը գանուի, բանակցութիւն կը կատարուի՝ առեւտրական նոր դաշնադրութիւն մը կնքելու համար։ Բանակցութիւնները պարտաւորիչ հանգամանք մը չունին։

**ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՑԱՑՏԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան բարձր հովանիին տակ ապաստանող գաղթականներու շնորհելու ծախքին համար Երկրագործական Պանքային կողմէ կազմակերպուած վիճակահանութիւնը այսուհետեւ ամէն ամսոյ սկիզբը պիտի կատարուի։ Պարգեւ չշահող ամսականները ամբողջ տարի մը պիտի կենան մասնակցիլ վիճակահանութեանց։ Ամբողջ ամսականներու արժէքին հարիւրին օգնականութիւնը պարգեւներու և ամորթիներու պիտի յատկացուի։ Ուստի այն վիճակահանութիւնը հանդուցում կերպով բարեփոխուած է։ Նոր կազմակերպութեամբ՝ ամսականներուն թիւը պիտի ըլլայ 250,000, և առնցմէ 62,500 թիւ պարգեւ ու ամորթի պիտի շահին։ Ինչպէս կ'երեւի սորուս հրատարակուած յայտագրէն, մեծ պարգեւը 12,000 ոսկի է, և անկէ զատ՝ երկու, երեք, չորս, հինգ և վեց հազար ոսկիի նպաստաւոր պարգեւներ ալ կան։ Տմսակները զանազան առաջարկութիւններ ունին. ամբողջ, կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ։ Ամբողջ ամսակին դին նշանակուած է երկու օսմ. ոսկի, կէսին՝ մէկ օսմ. ոսկի, քառորդին՝ կէս օսմ. ոսկի և մէկ ութերորդին՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Տմսակ գնողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ կէս, քառորդ և մէկ ութերորդ ամսականներուն մէկ մասը չորս թիրաժի յատուկ երեքական կասրի բաժնուած է։ Թիչեալ կոտորակաւոր ամսականները՝ մէջտեղէն 19 դրուշի հաշուով՝ կէս ամսականներուն դինը 36 դրուշ է, մէկ քառորդինը 18 դրուշ, իսկ մէկ ութերորդինը՝ 9 դրուշ։ Երկրագործական Պանքայի կեդրոնատեղիէն և Կոմսիոնին գլուխը գտնուող մասնաճիւղէն մեծաքանակ ամսական գնողներուն հատուցում դեղչերը պիտի ըլլան. մէկ անգամէն 10 ոսկիի ամսական գնողներուն՝ %ին 7. մէկ տարուան ժամանակամիջոցին՝ 1001 ոսկիի ամսական գնողներուն %ին 8, 2001 ոսկիի ամսական գնողներուն %ին 9, 3001 ոսկիի ամսական գնողներուն %ին 10ը, և 10,001 ոսկիի ամսական գնողներուն %ին 12. առաջին թիրաժը պիտի կատարուի 1324 մարտ 1ին, Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան պաշտօնական մէջ, ի ներկայութեան Պանքայի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հաշուակալին և եղեմական, հաշուակալութեանց Ատենին և Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ կարգուած պաշտօնեաներէ կազմուած մասնաւոր մարմնոյ մը։

1324 տարուան յատուկ Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան յայտագիրը

Ա. թիրաժ (Մարտի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Բ. թիրաժ (Ապրիլի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Գ. թիրաժ (Մայիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	**600000**	**600000**	1	**300000**	**300000**	1	**300000**	**300000**
1	200000	200000	1	100000	100000	1	100000	100000
1	100000	100000	3	40000	120000	3	40000	120000
2	40000	80000	5	20000	100000	5	20000	100000
5	20000	100000	15	10000	150000	15	10000	150000
15	10000	150000	50	4000	200000	50	4000	200000
50	4000	200000	275	400	110000	275	400	110000
275	400	110000	3150	200	630000	3150	200	630000
3150	200	630000	—		—	—		—
3500		2170000	3500		1710001	3500		1710000

Դ. թիրաժ (Յունիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Ե. թիրաժ (Յուլիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Զ. թիրաժ (Օգոստոսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	**300000**	**300000**	1	**300000**	**300000**	1	**400000**	**400000**
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
3500		1710000	3500		1710000	3500		1810000

Է. թիրաժ (Սեպտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Ը. թիրաժ (Հոկտեմբ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Թ. թիրաժ (Նոյեմբերի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	**400000**	**400000**	1	**400000**	**400000**	1	**400000**	**400000**
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
3500		1810000	3500		1810000	3500		1810000

Ժ. թիրաժ (Դեկտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	ԺԱ. թիրաժ (Յունվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	ԺԲ. թիրաժ (Փետրվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	**500000**	**500000**	1	**600000**	**600000**	1	**1200000**	**1200000**
1	200000	200000	1	200000	200000	1	500000	500000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	400000	400000
2	40000	80000	2	40000	80000	1	300000	300000
5	20000	100000	5	20000	100000	1	200000	200000
15	10000	150000	15	10000	150000	10	100000	1000000
50	4000	200000	50	4000	200000	20	40000	800000
275	400	110000	275	400	110000	65	20000	1300000
3150	200	630000	3150	200	630000	300	10000	3000000
						750	4000	3000000
3500		2070000	3500		2170000	1250	800	1000000
						21600	200	4320000
						24000		17020000

ՀԱՍՈՑԹ.

	Ոսկին 100ին
Ի. բաքանչիւրը երկու օսմ. ոսկիի արժէքով շրջաբերութեան հանուած երկու հարիւր յիսուն հազար առմսականներուն փոխարժէքը	50,000,000
	50,000,000

ԴԱԽՍ.

	Ոսկին 100ին
Շահող թիւերուն համար տրուելիք հարիւրին 75ը	37,510,000
Գաղթականներու ցանձնաժողովին պատկանած հարիւրին 17ը	8,500,000
Պէյէկ և վարչութեան ծախքերուն փոխարժէքը եղող հարիւրին 8ը	3,990,000
	50,000,000

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. Կայս. Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղը այս անգամ իր պողպատեայ մթերանոցը ընդարձակած և փոքր դրամարկղերուն թիւը աւելցուցած ըլլալով, հասարակութեան տրամադրութեան ներքեւ կը դնէ զանոնք, արժեթուղթ, գոհարեղէն և կարեւոր թուղթեր պահելու համար։ Սոյն պողպատեայ մթերանոցին քով, դիւրութեան և ապահովութեան ամէն միջոցները ներկայացնող յատուկ սրահ մը յատկացուած է, ուր վարձակալները մուտք պիտի կրնան գործել մասնաւոր դուռնէ մը՝ բաց ի կիրակիներէն, ամէն օր, նոյն իսկ ուրբաթ օրերը՝ հետեւեալ ժամերուն։ Նոյեմբերի սկիզբէն մինչեւ ապրիլի վերջը առաւօտուն ժամը 7½ին (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12½ (Ը. Թ.)։ Մայիսի սկիզբէն մինչեւ հոկտեմբերի վերջը առաւօտուն ժամը 7ին (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12 (Ը. Թ.)։ Փափաքողները ամէն օր վերոյիշեալ ժամերուն կրնան այցելել սոյն պողպատեայ մթերանոցը և տեղեկութիւններ ստանալ վարձքերու գիներուն վրայ, որոնք խիստ դիւրամատչելի են։ 20—6

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2|14 եւ 1320 Սեպտեմբեր 20 թուականներ Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէզարֆէն փողոց, թիւ 14. Քօօրդինատիվ վճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Գալիա, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Նէնի Ճամիի հրապարակ.

Գալիա, Մ. Ի. Սասօյ, Շէյխ իլ Իսլամ խան, Գահէէ Գարաս թիւ 10.

Գալիա, Ապտի պէյ եւ Ընկ., Վէրնէէիլէր փողոց։

Գալիա, Գ. Ս. Այմէլոյլու, Իմմն-Լօնիւ, Գահէէ Գարաս, Իզմիր փողոց։

Գարաշէհիր, Ալէքսանդր Անտոնիատիս չուխայի հրապարակ։

Գարաշէհիր, Մ. Ա. Ճանդրիա, Մօտա Հասատէր։

Գէօյիւքբերէ, Մ. Ա. Տէմարքի։

Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց

Երզնգիւղ, Թէօփոս Խանէրէ, Նամակատան մօտ։

Շէյխ, Մ. Է. Ռոսի, Գէօյլիւքբերէ հասատէր, Թիւ 137։

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիլեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։

Մեծ Կղզի, Բէսալ էֆ.։

Մարմարիգիւղ, Մ. Ա. Անկելիասը, կալամանի հրապարակ։

Սան Սթէֆանօ, Բէյլէհան էֆ.։

17 Քարտէզալանիք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դուռ մնալ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ ամէնքիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները. դերձակները ու կօշկակարները լավ Սինկէրի մեքենայ օգտած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 4905 ուելի պատուոյ վկայական և չգրաբամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մանաւանդ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Գօն Մարշէլ դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Գալաթա Սերայի դիմաց։
Գալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առաջ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Ամամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարյը Պոյը, թիւ 120։

Դասերը և հրահանգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Ցիւզ Օղլուի առանը։ 16 50—8

ԹՈՄԱՍ ՌԻՒԼՍԷՆ

ԱՌՆԱՁԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԷ

ԸՆԴՄԷՋ Հրի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանոս	1069	Տիրա	4311	Հիսարլը	1531	Մարմարիս	3709
Ալէքթ	3607	Տամիզ	938	Հինաու	3720	Մրքաս	3557
Անգէլ	1541	Տաւրը	2383	Հորթիս	1600	Մէլ	1057
Աքիսաքը	2277	Տրագը	1712	Հումպէդ	595	Մանդէպէլլ	
Պոսանս	1822	Տինամ	504	Իակ	2354	Մաւրիլլ	3419
Պարսինիս	1264	Էպէր	3464	Իռանա	5540	Նէգր	1933
Պրիգիալ	4481	Էլտրամաս	1520	Ջիլա	1090	Օսիս	4100
Դէլտր	1571	Էրգաքը	1841	Ջիլա	1053	Քէթասիս	4036
Գալիբաս	1837	Ֆիրա	954	Քալիմա	2307	Օրլանս	1535
Գարէր	1244	Ֆինլանտ	1828	Քանէ	1790	Քալէրմ	1637
Գազ	1094	Ֆլամինկո	349	Լէս	1053	Զոլ	510
Զիքակ	2729	Ֆրանսիսքա	4582	Լէբանթ	2272	Բիսալա	3329
Լուսէթ	1881	Կալիլէ	3060	Լիվորնա	1648	Բիթնալա	1553
Գալատաս	4235	Կիկնոս	1143	Լաբէնցա	3191	Բալլ	1613
Գանիս	2905	Կոզ	1011	Մալմ	724	Բուէնոս	1789
Դաքս	895	Կրանտ	1695	Մարէնկա	1273	Բազարքիր	136

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են.

Թոռիս շոգենաւը, նաւապետ Ֆարն։

Քոլինցօ շոգենաւը, նաւապետ Գրանթան։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին.

Վիկտ շոգենաւը, նաւապետ Հարպօրա, մայիս 10ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԻԶՍ

Թիւ 23 24. Գիւլիւմ Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—23

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ

Ժամանակացոյց կոմխ.երու երկեան.

1908 մայիս 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՑԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

Ս Ր Թ — Կոմխ. 623 Ապր. եւ ձմ.

Կայարան		Ժամ.
Գոնիա	մկն.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զումրա		12 15
Արբգ Էօրէն		12 43
Մանասաուն		1 22
Գարաման	ժմն.	1 43
	մեկ.	1 58
Սիտրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 14
Ալանա		4 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 45
Գուլկուրլու	իրիկուն ժմն.	5 —

Դ Ա Ր Ձ — Կոմխ. 624 Ապր. եւ ձմ.

Կայարան		Ժամ.
Գուլկուրլու	մկն.	5 20
	ժմն.	5 38
Էրէյլի	մկն.	7 20
Ալանա		7 47
Այրանճա-Տէրպէնտ		8 33
Սիտրօվա		9 11
Գարաման	ժմն.	9 32
	մկն.	9 55
Մանասաուն		10 24
Արբգ Էօրէն		10 57
Զումրա		11 30
Գաչին խան		12 06
Գոնիա	իրիկուն ժմն.	12 35

50—24

ԻԼԱՆ

Խազիճեի Խասասի Շահանէ

Սարայը Հիմայութիւնը մէյլանքեանէ էրզագ անպարը իչիւն միւպահասը մուգթազի Հալէպ եաղընը պէհէր աթիգ գրեէսի մէհէտի երմի զուրուշան 14½ զուրուշա թալիպի էօհանէսինէ օլուզ մայլօրն Յինճի ճամա իրթէսի կիւնիւ եիւզէ իւչի պիւգապալ իսլէի գաթիէսի իսրա գելընճաղընան թալիպ օլանլարը չէրարթը միւթէֆէրիաեր անլամագ վէ միւնագասաս ասպիլ օլմագ իսթեէնլէրին եիւզէ օն նիսպէթինէ թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթինամէի միւսթահրպէն նէհանէթ սաաթ օնա գառար խազինէի ճէլիւէի միւշարիւէյնաա կէլմէլերի իլան օլունը։

Ցի 30 նիսան 324 3—2

Խազինէի Խասասի Շահանէ էրզագ անպարը իսարէսի իչիւն պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպահաս օլունանագ սապօն մէվզեի միւնագասաս վագ օլունաբզընան չէրարթը միւթէֆէրիաեր անլամագ վէ միւնագասաս ասպիլ օլմագ իսթեէնլէրին եիւզէ օն նիսպէթինէ թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթինամէի միւսթահրպէն նէհանէթ սաաթ օնա գառար խազինէի ճէլիւէի միւշարիւէյնաա կէլմէլերի իլան օլունը։

Ցի 30 նիսան 324 3—2

Ադ վէ Դարա ասէնիրին գալպուրլանմալ մէջ էքսիրիս պէհէր եիւզ աթիգ գրեէսի 39, Դարա ասէնիրին սբրա քէօմիւրիս պէհէր աթիգ գրեէսի 31 զուրուշ մէհէտի երմիսէն։

Խազինէի Խասասի Շահանէ հաթապ անպարը իսարէսի իչիւն պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպահաս օլունանագ պալատ սէվգի մուհարբէր պուլանան մէջէ քէօմիւրի իւչ սբրա քէօմիւրիս հիզալէրինէ մուրաքգամ ֆիրէսթէլ թալիպի էօհտանինտ օլուզ մահը հալը բուսիրնին 5ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գառար եիւզէ իւչ թէհզրլի պիւգապալ իսալէր գաթիէսի իսրա գելընճաղընան չէրարթը միւթէֆէրիաեր անլամագ վէ միւնագասաս ասպիլ օլմագ իսթեէնլէրին եիւզէ օն նիսպէթինէ թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթինամէի միւսթահրպէն նէհանէթ սաաթ օնա գառար խազինէի ճէլիւէի միւշարիւէյնաա կէլմէլերի իլան օլունը։

Ցի 1 մայիս 324

ԲՈԼՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Որոնք Զաքմաքճըլարի գարիթափին ընտանի տեսարանը կը կազմեն, Պ. ՊԱԼԼՆՆԵ ԳՐԱՎԱՖԱՖՈՆՈՒՆԸ

ՄԻԱԿՆ Է

Թէ՛ ճոխութեան, թէ՛ ճշդապահութեան և թէ մանաւանդ ուղղամտութեան կողմէ. Ամէնը համբաւի մը կոթնած, այս վաղեմի Դրատանը միշտ ջա ադիր է նորանոր հրատարակութիւններով ճոխացնելու իր ալաղան գրացանկը և այսօր հաճոյքով է որ կը ծանուցանենք իր նոր հրատարակութեանց շարքին առաջին քանի մը հատորները.—

Ա. Տեր եւ Տիկին Հ. Ասատուրի Աչխարհաբար Քերականութեան ՆԱԽԱԳԱՏՐԱՍԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ.

Բ. Ֆրանսերէնը ԻՆՔՆ ԻՐՄՈՎ սորվելու նորագոյն եւ դիւրագոյն շարքի մը Ա. հատորը (Le Français, cours complet pour l'enseignement direct de la langue française. 1re année, պատկերազարդ).

Գ. Տ. Նիքէ եպս. Դուրեանի ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ (գրաբարի լաւագոյն քերականութիւնը).

Դ. Բ. ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ (Թրքախօս վայրերու համար).

Ե. ԻՐ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԳՐԱՑՈՒՑԱԿԸ, որուն այնչափ անհամբերութեամբ կը սպասուէր։

Ասոնք որ սպառած կը կարծեն Իզմիրի Տէտէեան տպարանին հանրածանօթ հրատարակութիւնները.—Վիքտոր Հիւկոյի, Լամարթինի, Մոլիէռի, Աղեքսանդր Տիւմայի Ուսուցիչ Սքոթի եւն. գործերը—ապահովաբար ճշմարիտ գտնուելութեամբ պիտի իմանան թէ Պ. ՊԱԼԼՆՆԵ ԳՐԱՏՈՒՆԸ միակ կեդրոնատեղին է այդ հազուագիւտ գրքերուն։ Նոյն իսկ օտար գերքերու հայթայթման համար, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, անգլերէն, գերմաներէն—լաւագոյն բան մը որած կ'ըլլան ամէնէն առաջ Զաքմաքճըլարի թիւ 20 գրասենեակը դիմելով։ 20—11

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ սա վաճառականութիւններուն հայթայթումը.— 625 չէքի (250 քիլօ վաճառփայտ մէջէ և 3800 քիլօ փայտածուխ, յանձնելի

250 չէքի վաճառփայտ՝ Դրշմաթուղթի ապարանին։

30 չէքի վաճառփայտ՝ կ. Պոլսոյ սեպուհեան։

240 չէքի վաճառփայտ՝ Գասըմ Փաշայի մթերանոցին։

65 չէքի վաճառփայտ՝ Ոգելից ըմպելիներու Տնօրէնութեան։

40 չէքի վաճառփայտ՝ Դրշմաթուղթի Ղալաթիոյ գրասենեակին։

1500 քիլօ փայտածուխ՝ Հանր.Պարտքի կեդր. ապարանին։

1000 քիլօ փայտածուխ՝ Դրշմաթուղթի ապարանին։

1000 քիլօ փայտածուխ՝ Ոգելից ըմպելիներու Տնօրէնութեան։

300 քիլօ փայտածուխ՝ Գասըմ Փաշայի մթերանոցին։

Առաժմայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ մայիս 21/3 յունիսին, և վերջնականը՝ 24/6 յունիսին։ Ապրանքներուն յանձնումը պէտք է կատարուի վերջնական նուազուրդին յայտնուող երկու ամիսներուն մէջ։ Առաջարկները պէտք է յղուին կնքեալ պահարանով և յանձնառուները պարտին %ին 10 դրամական երաշխաւորութիւն մը տալ, իրը ապահովութիւն իրենց յանձնառութիւնները գործադրելու մասին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

30/13 մայիս 1908 6—1

Ազդ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ 2250 քիլօ առասան և 7100 քիլօ կապարէ խողովակ, նմուշնկարուս համաձայն, որոնք հանրութեան տրամադրութեան տակ կը գտնուին, 200 քիլօ առասան և 775 քիլօ կապարէ կապար, c. i. f., Սալոնիկ յանձնելի, 1200 քիլօ առասան, 5000 քիլօ կապարէ խողովակ, c. i. f., Իզմիր յանձնելի, 850 քիլօ առասան, 1225 քիլօ կապարէ խողովակ, c. i. f., յանձնելի Կ. Պոլիս։ Առաժմայ նուազուրդը պիտի կատարուի 1908 մայիս 17/30ին և վերջնական նուազուրդը՝ 1908 մայիս 20/յունիս 2ին։ Ապրանքներուն հայթայթումը տեղի պիտի ունենայ վերջնական նուազուրդին յաջորդող երկու ամիսներուն մէջ։ Յանձնառուները պարտին Վարչութեան կեդր. Սնտուկին յանձնել երաշխաւորութեան գումար մը, որ հայթայթուելիք ապրանքին %ին 10 արժէքը պէտք է ներկայացնէ։ Առաջարկները պարտին ներկայացուիլ կնքեալ պահարանով, պատասուի ծախքերը մէջը հաշուելով։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

30/13 մայիս 1908 6—2

Ազդ.— 1881 դեկտ. 8/20 թուականի Կայս. Հրամանագրին Ե. և ԺԴ. յօդուածներուն և 1903 սեպտ. 1/14 թուականի յաւելուածական հրամանագրին ԺԲ. յօդուածին համաձայն, Բուսէլէի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն հետեւեալ թիւերը, 34,319. 21,816. 275,650, 1,819,687, 1,819,688, 1,819,689 1,819,690, որոնք պարգեւ շահած են 1878 յունիս 1ի վիճակահանութեան մէջ և տակաւին չեն գանձուած, 1908 յունիս 1ին ըլլալուած պիտի համարուին։ 20—14

Khedivial Mail Line

(Քէսրվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք.

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ։

Իսմայիլիա շոգենաւը նաւապետ Անտէրլիչ, երկուշաբթի, 18 մայիս 1908 (Ը. Ե.) կէս օրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ. իսկ երեքշաբթի 19 մայիս 1908 (Ը Ե) կէս օրէ ետքը, ժամ 4ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Գիրէսն։

ՍՈՒՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

Մենզալէ շոգենաւը, նաւապետ Տամիր, մայիս 23ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպոլը, Տարանտէլ, Միխիլի Իզմիր, Սաքզ, Հոռդաս, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բաթ-Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարտէին վրայ, Մէյմէնէճիլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Տոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԻՐԹՈՆԸ (152)

ԺԱՆ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԿՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԺԳ.

Լիւսիէն հետզհետէ կը կորսնցնէր ամօթէն կարմրելու կարողութիւնը. ուստի բնաւ չկարմրեցաւ, և դժուարութիւնները հարթելու արուեստին մէջ ա՛լ աւելի քաջալաւորած, առանց վարանելու պատասխանեց.

—Այո՛, ձեզի սպասնացող վտանգներուն վրայ կը հակեմ, որպէսզի օգնութեան հասնիմ և մինակ չմնաք ձեր դգացած վիշտերուն մէջ։ Ցաւով և ուրախութեամբ խառն դգացումով մը կը լսեմ՝ ձեզ, սպասելով այն դժբախտ վայրկեանին, ուր կրնաք պէտք ունենալ մէկուն և ես կրնամ բանի մը ծառայել։

—Կը կարծէի որ դէմքիս կրնակի քօղին չնորհիւ չպիտի ճանչցուէի, բաւ Օր. Գալասիէր, աւելի ինքնէրն խօսելով քան թէ իր խօսակցին պատասխանելով։

—Սիրող երիտասարդ մը անկարելի է որ չճանչնայ իր սիրած կինը։

Մարթ եռին դարձաւ յախուռն շարժումով մը. յետոյ հեգնական ձայնով մը պատասխանեց.

—Ա՜հ, պարո՛ն, ինչէ՞ն գիտէք որ....

Ու առանց խօսքը աւարտելու, դառն եւ արհամարհոտ ժպիտ մը արձակեց, անտարբերութիւն ձեւացնելով։

Լիւսիէն հակցած էր Մարթի մաքին մէջ ծագած կասկածները. Ոչ Տիկին Մազիւր և ոչ ալ Լիւսիէն այնքան միամիտ չէին որ կանխատեսած չըլլային Մարթի կասկածոտ ընթացքը։ Ուստի Լիւսիէն կանխաւ պատրաստած էր պատասխանը։

—Օրիորդ Ճուլիայէն իմացայ, բաւ Լիւսիէն։

Թէեւս այդ խօսքը գոհացուցիչ բացատրութիւն մը թուեցաւ Մարթի, որ սակայն գոհացուցիչ չէր։ Ուստի նոր հարցում մը ուղղեց.

—Անիկա ի՞նչ կը խառնուի։

—Իր սիրոյն բմբռնած է թէ ինչ գաղտնիք չունիք, և եթէ դժբախտութիւն մը սպառնայ ձեզի, պէտք է ինծի դիմել։ Այդ կարգի հաւատարիմ ծառաներ շատ սոյզ քնագրէ մը մղուած են և երբեմն ապշեցուցիչ կորովամտութիւն մը ցոյց կուտան...

Լիւսիէն շարունակելով իր խօսքը։ Օր. Ճուլիայի գովեստը կ'ընէր, որովհետեւ կը զգար թէ այդ միջոցին պարէր խօսիլ, առանց որոշ բան մը ըսելու։ Կառք մը կ'անցնէր հոնկէ. Լիւսիէն չարժուն մը ըրաւ և կառքը կեցնել տուաւ։

—Զէք կրնար այս պահուս մինակ վերադառնալ ձեր հեռաւոր և վտանգաւոր Թաղը, ըսաւ Լիւսիէն։

Մարթ, հակառակ վախկոտ չըլլալուն, խորհեցաւ որ կրնար վտանգներու հանդիպիլ իր համբաւն վրայ։ Վախ չդգաց, այլ կարգ մը մտածումներ նոր կանչ պատճառեցին իրեն։ Դրամ ալ չունէր, և ոչ իսկ երեք սու օմիրպէյի համար։ Մնաց որ հանրակառքերու տեսնն ալ անցած էր։ Արդէն իսկ կասկածելի մարդիկ տառերու պէս կը սողսկէին պատերուն երկայնքն։ Զարգացումներու խումբեր սկսած էին թափառիլ։ Մարթ չէր վախնար Լիւսիէն Ռիշոյի ընկերակցութենէն, որ միշտ յարգալից ընթացք մը ունեցած էր իր նկատմամբ։ Ուստի առանց առարկութեան կառք նստաւ, ձգեց որ Լիւսիէն իր քովնստի և մեղմօրէն ըսաւ.

—Պարո՛ն, չնորհակալ եմ։

—Ընդհակառակը, ես չնորհակալ եմ ձեզի, ըսաւ Լիւսիէն։

Օր. Ճուլիա հազիւ երկու քայլ հեռու կը գտնուէր կառքէն։ Իսկ Միլլու հեռուէն կը դիտէր։ Մառնումով առաջ կը մղեր Ճուլիան և կը յուսար թէ ան ալ պիտի փափագէր մասնակցիլ այդ անակնկալ բախտին, չուզելով հրաժարիլ կառքով ասն դառնալու և սիրտար մը իր սիրեցեալին մօտ տեսնելու կրկնակ հաճոյքէն։ Բայց Օր. Ճուլիա բարի սիրտ մը ունէր։ Բանի որ Մարթ կը հաւանէր գլուխ գլխի տեսակցութիւն մը ունենալու Լիւսիէնի հետ, Օր. Ճուլիայի այնպէս թուեցաւ որ այդ բանը օգտակար պիտի ըլլար իր սիրուհիին ապագային համար։ Անշուշտ, Օր. Մորան պուտարէր խանդաղատած ըլլալու էր Լիւսիէնի ցոյց տուած սիրոյն ու անձնուիրութեան հանդէպ։ Իրաւ է որ Օր. Ճուլիա հեռաքբքիր էր, բայց նոյն իսկ հեռաքբքրութիւնը գոհացնելու համար, չպիտի խանգարէր սիրահարներուն երջանկութիւնը։ Ինք Ճուլիա ալ լաւագոյն դրդ մը չունէր ընելիք։ Ուստի դէպի զբօսար